

SLOVENE

Cene inseratov:

Enostopna petina vrsta mal
oglas po Din 1-50 in Din 2-
veliki oglasi nad 45 mm vi-
šine po Din 2 50, poslana itd.
po Din 4-.Pri večjem naročilu popust.
Izbija vsak dan izveniš
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.

Poština plačana v gotovini.

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljeno na dom
mesečno ... 12
za inozemstvo:
mesečno ... Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji ... Din 20
v inozemstvu ... 40

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; ne frankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.
Zagreb 39.011, Sarajev 7563, praške in dunaj. 24.797.

Vojska radi Reke?

Od dobro informirane strani smo
prejeli:

Naša delegacija na mirovni konferenci
v Parizu pod vodstvom sedanjega ministr-
skega predsednika Pašića je od vsega po-
četka postavila svojo taktiko na tem-
eljno, a pogrešno tezo, da bomo napram
Italiji tem več dosegli, čim bolj zavlaču-
jemo rešitev medsebojnih teritorialnih
vprašanj in čakamo za pozneje ugodnejših
prilic. V istini pa je medtem obledela Wil-
sonova zvezda in ententina moč, izvirajoča
iz prvotne solidarnosti, je pojemala. Fran-
cija in Anglija se nista hoteli in nista mogli
več za naše pravične zahteve izpostavljati,
da bi se vzajemnost docela ne zrahljala.
Naposled so naša vprašanja popolnoma iz-
ključila iz ententnega območja in mi smo
se nahajali v rokah Italije. Radi te temelj-
ne napake Pašićeve delegacije trpi Jugo-
slavija še danes, ker ne more priti z Italijo
do pravičnega sporazuma in do končnega
miru. Vsak hip stojimo pred vznemirjajočo
negotovostjo, da li ne bo Italija na našo
škodno in nečast s silo rešila odprtih vpra-
šanj. Ravno kar se nahajamo zopet radi re-
škega vprašanja v takem položaju.

Koncem avgusta je bilo reško vpra-
nje sicer ne rešeno, a vendar vsaj za nas
ne nečasto odloženo. Z znanjem obeh
vlad je sklenila paritetna komisija, da se
nam Baroš in Delta vrne, Bankina da v
najem, a za (neodvisno) državo Reko se je
sprejel statut, ki bi naj veljal za dobo ene-
ga leta, potem pa, ako bi se obnesel, za
stalno, ako ne, pa bi se brez nadaljnjih
pregovorov zadeva reške države odkazala
arbitraži, predvideni v rapalski pogodbi
in santamargerskem sporazumu.

Toda paritetna komisija se še ni ute-
gnila raziti, že je Mussolini po stari navadi
italijanskih politikov snedel svojo besedo.
Reški, tržaški in beneški fašisti so zvedeli
za rešitev, pritisnili na Mussolinija in veliki
fašist, a majhen značaj, se je udal. Mus-
solini zopet zahteva reški konsorcij, v ka-
terem se naj bi nahajala tudi Baroš in Del-
ta, torej neoporečno naše ozemlje, in ki
bi pomenil nulifikacijo pogodbeno zasigu-
rane suverenitete reške države. Zraven pa
ta italijanski poštenjak ni opustil po drugih
potih zasigurati naše vlade, da nam sicer
Baroš in Delta vrne, a mi moramo izrecno
privoliti in dopustiti, da se Reka sicer ne
formelno, a de facto anektira od strani Ita-
lije. Odgovor je zahteval v kratkem roku
14 dni, ki se po pojmih rajnega medna-
rodnega prava lahko smatra za ultimat.

Pašić je že meseca avgusta zbežal
pred reškim vprašanjem v inozemstvo. Po-
zvan nazaj v Belgrad, pa je našel reško
vprašanje v hujšem stanju, nego ga je za-
pustil. In sedaj se vršijo v Belgradu se-
stanki, ministrski in kronski sveti, a Pašić
ne ve kljub vsemu temu, ne kod ne kam.
Pariz in London nočeta posegati v stvar-
nost reškega vprašanja, ampak sta vpliva-
la samo, da bi Italija ne smatrala ulti-
mata kot ultimat. Kakor se nam poroča,
je francoska in angleška prijateljska inter-
vencija uspela, Mussolinijev ultimat ne
velja. Pašić lahko zopet eno noč mirno spi,
premišljuje o svoji nesposobnosti, a reško
vprašanje še ni rešeno in nova vznemirja-
nja stoje pred nami.

Hujskati in črnogledi so te dni zopet
govorili in šušljali o vojski. O vojski ni
govora, ne sedaj, ko se je napetost poglobila,
in tudi ne za bodoče, ne morda, ker bi mi
zupali megalomanskim italijanskim držav-
nikom, ali ne zdvajali nad nerodnostjo Pa-
šićeve vlade, ampak ker smo prepričani,
da Francija in Anglija ne potrebujejo voj-
ske med Italijo in med nami. V tem pre-
pričanju nas prav nič ne motijo tudi oni,
ki nam pripovedujejo in prisegajo, da so
videli na naši meji zadnje dni mnogo italij-
anskega vojaštva. Lahki ljubijo gledališče.

Ne ozirajoč se na temeljno napako na-
ših mirovnih delegatov v zavlačevanju ju-
goslovanskih-italijanskih vprašanj in uva-
žujoč italijansko imperijalistično brezob-
zirnost, pa moramo tudi od naše vlade za-
htevati vsaj nekoliko več sistematičnosti in
pametne režije pri reševanju reškega vpra-
šanja. Danes se pogaja dr. Rybaf s pari-

tetno komisijo, jutri prevzame pogajanja
naš rimski poslanik Antonijevič, sedaj od-
loča o različnih fazah dr. Ninčič sam, po-
tem prepušča vso odgovornost posvetovalni
komisiji, Pašić beži pred reškim vpra-
šanjem, potem stoji nezadostno obveščen
pred Poincaréjem in se mora z njim raz-
govarjati, naenkrat zopet se pozabi, da je
Antonijevič po dr. Rybafu prevzel poga-

janja in se dajo navodila dr. Ninčiču v Že-
nevi za nadaljne pogovore, nazadnje nihče
ni popolnoma informiran o vseh fazah po-
gajanj, in tako ni čudo, da morajo naši po-
gajalci biti napram italijanskim inferiorni.
Na ta način si ni mogoče priboriti uspehov.
Kar je resno, se naj tudi resno obravnava,
usoda narodov ne sme biti igrača za držav-
nike.

Belgrajske alarmantne vesti.

ITALIJANSKO VOJAŠTVO NA MEJI. — NAŠE OBRAMBNE PRIPRAVE. — DRU-
GA OPTIMISTIČNA POROČILA.

Belgrad, 14. sept. (Izv.) Jutrišnji dan
je odločilnega pomena za reško vprašanje.
Naša država je pripravila vse potrebno za
obrambo meje proti morebitnemu vpadu
Italijanov čez mejo. Tukajšnji listi poroča-
jo alarmantne vesti. Pišejo, da so Italijani
močno pomnožili svoje čete ob naši meji.
Na črti Jesenice—Rakek je postavljenih
15 pešpolkov, 5 artilerijskih polkov in tri-
je konjeniški polki. Te čete so se pričele
utrjevati na postojankah nekaj kilometrov
oddaljenih od meje. Po zraku švigajo av-
tomobili. Trenski vozovi dovažajo municij-

jo, ki jo puščajo deloma po bližnjih vaseh,
deloma pa vozijo direktno četam.

Belgrad, 14. sept. (Izv.) Današnja
»Politika« piše o reškem vprašanju, da
vlada v krogih, ki so blizu vlade, opti-
mistično razpoloženje. List povdarja, da
se ni treba bati iznenadenj. Vlada je pre-
pričana, da za sedaj ne pride na Reki do
nobene izpremembe. Definitivna rešitev
reškega vprašanja se zopet odlaša in 15.
september bo samo ugotovitev, da poga-
janja z Italijo še niso prekinjena.

Reška zadeva na potu do mirne rešitve.

Rim, 14. septembra. (Izv.) Iz angle-
ških krogov izvirajoče alarmantne vesti
o reškem vprašanju so po izjavi agencije
Stefani brez vsake podlage. Predvsem je
treba ugotoviti, da doslej ne eksistira ni-
kak ultimat, čegar rok bi potekel 15. sep-
tembra. Med Rimom in Belgradom je
bil rok 15. septembra ugotovljen le kot
rok, ko bi bilo treba medsebojno si pri-
obiti sklenjene ukrepe. Določitev tega
roka pa nima ultimativnega značaja, in
nič ne ovira laške in jugoslovanske vla-
de, da tega roka ne bi podaljšale. Agen-
cija Stefani ugotavlja dalje, da ni res,
da bi bila Italija kdaj odklonila švicar-

sko razsodišče, ker italijanski vladi ni-
kdar še ni Belgrad razsodišča predlagal.
Pogajanja med Italijo in Jugoslavijo se
nadaljujejo in nobene ovire ni za sporaz-
umno rešitev vprašanja. Govoriti o vojni
nevarnosti pa je zelo slaba šala.

Praga, 14. septembra. (Izv.) Pred
nekaj dnevi so se začele širiti v Pragi
vesti, da so v Varso pripeljale laške lad-
je večje množine municije, da je Italija
poslala Jugoslaviji ultimat in da se v bli-
žini Reke zbirajo čete. Z ozirom na te
vesti je danes laški zastopnik v ministr-
stvu vnanjih zadev uradno izjavil, da vse
te vesti ne odgovarjajo resnici.

Španska liberalna vlada poražena.

NOVO GIBANJE JE VOJAŠKO IN ZA POŠTENOST V UPRAVI. —
MADRID NA STRANI VSTAJE.

Barcelona, 14. septembra. (Izv.) Ge-
neral Estelle je izjavil poročevalcu Ha-
vasove agencije, da španski revolucio-
narni pokret stremi za tem, da se politi-
čno ozačje razčisti, da se delavstvu
zasigura plodovi njegovega dela, da se
ugotovi odgovornost zaradi poraza v
Maroku, da se nadaljnje vojskovanje
spravi v pravi tir in da se uvede poštena
uprava. Pokret so začeli vojaški krogi.
Če bo nova orijentacija zmagala, bo z
vso strogostjo nastopila proti komuni-
stom in za humano razpravljanje o de-

lavskih zahtevah. V Maroku bo napravi-
la red, da se vojna enkrat konča. V med-
narodni politiki pa bodo zastopali vzdr-
ževanje mira.

Barcelona, 14. septembra. (Izv.) V
mestu in v okolici vlada popoln mir. Tu-
di garnizije v Kataloniji, Aragoniji in
v Novi Nastiliji so se pridružile gibanju.
General Estelle je v Barceloni prečital
brzobjavo madridske garnizije, kjer sto-
ji, da se tudi generali v Madridu strinja-
jo s pokretom proti vladi, da pa hočejo
še počakati na dohod kralja.

Vstaška vlada zmagala.

Madrid, 14. sept. (Izv.) Ministrski pred-
sednik Alhucemas je kralju, ki je danes
dospel v Madrid, predlagal, da naj uporne
vojaške osebnosti odstavi in apelira na
parlament. Kralj je odgovoril, da si mora

to natančno premisliti. Nato je Alhucemas
podal svojo demisiijo. Kralj je demisiijo
sprejel in takoj nato sestavo novega kabi-
neta poveril vodji vstašev, barcelonskemu
guvernerju Primo de Rivera.

Nova težka obremenitev prečanov.

SEJA FINANČNEGA ODBORA. — DEMOKRATI BEŽIJO. — PUCLJEVI ZAVEZ-
NIKI ODSOTNI.

Belgrad, 14. sept. (Izv.) Na današnji
seji finančnega odbora sta bila sprejeta 2.
in 3. člen zakonskega predloga o spremeni-
bah zakona o taksah in to ponovno, ker go-
tovih zastopnikov opozicije ni bilo na seji.
Drugi člen nalaga velike takse za šole, di-
jake, zemljiške knjige, sodne akte, zadruga,
društva, bolnice, zdravnike, obrtnike
itd. Pri glasovanju so bili od opozicije nav-
zoči vsi trije člani Jug. kluba, od JMO dva
člana, od demokratov so manjkali trije čla-
ni, od Pucljevih zemljoradnikov pa ni bilo
sploh nobenega. Značilno je, da so se de-
mokrati poslanci udeležili razprave, pri
glasovanju so pa skoro vsi odšli. To se ko-
mentira tako, da so se s tem hoteli priku-
piti radikalom, ker upajo, da je sedanji tež-
ki zunanji politični položaj ugoden za novo

radikalno-demokratsko koalicijo.

Najprej se je razpravljalo o 2. členu.
Od opozicije sta govorila proti poslanca
Vesenjak in Zebot (Jug. klub), Ka-
petanovič (JMO). Poslanec Zebot je
zahteval, da se razširijo na prečanske kra-
je vsi tisti tarifi srbskega tarifnega zakona,
ki veljajo samo za Srbijo in so ugodni, ne
pa samo tisti, ki so za prečanske kraje ne-
ugodni. Predlagal je znižanje taks za li-
cence, zavzel se je za obrtnike in zahteval,
da se kulturna društva oproste taks. Nastopil
je proti taksam za babice in za zasebne
bolnice ter zahteval, da se takse za zemlji-
ške knjige, vložne in hranilne knjižice in
šolska spričevala odpravijo. Od demokra-
tov ni govoril nihče. Člen drugi je bil spre-
jet z večino vladnih glasov.

Nato se je vršila debata o 3. členu. Go-
vorili so poslanci Zebot, Pušenjak,
Kapetanovič in drugi. Poslanec Pu-
šenjak je poudarjal, da vsebuje 3. člen
neznosno povišanje v prvi vrsti za prečan-
ske kraje. To povišanje taks priča, da vlad-
ni krogi prav nič ne poznajo krajev izven
Srbije. Kritiziral je popolno nejasnost v za-
konu in grajal dejstvo, da se v zakonu ne
pove, kateri izmed obstoječih predpisov
ostanejo v veljavi. Grajal je nadalje previ-
soke zavarovalne takse, zahteval osvobodit-
ev taks za tombole dobrodelnih društev,
opozarjal na zadruga, katerim se ne dajo
nobene ugodnosti in protestiral proti tak-
sam na davčne knjižice in davčne prijave,
na vložne (hranilnične) knjižice in na šol-
ska spričevala.

Finančni minister dr. Stojadinović je
odgovarjal na izvajanja poslanca Pušenja-
ka in zagovarjal svoje stališče, vendar pa
je pristal na neke izpremembe, tako glede
taks na vložne knjižice, davčne knjižice in
glede drugih predlogov poslancev Jugoslo-
vanskega kluba.

Poslanec Vesenjak je predložil
protest vseh dijaških organizacij ljubljans-
kega vseučilišča proti previsokim taksam
na izpite. Svoj predlog je obširno obrazlo-
žil in podprl z dokumenti.

Glasovalo je 18 poslancev, od teh 12
za, 6 proti. Proti so glasovali 3 člani Jugo-
slovanskega kluba, 2 muslimani in 1 de-
mokrat. Ostali demokrati so se glasovanju
odrekli.

Jutri se seja nadaljuje.

DR. KOROŠEC ZOPET V ZAGREBU.

Zagreb, 14. sept. (Izvirno.) Semkaj
pričakujejo jutri prihod dr. Korošca, to-
da ne v političnih poslih, ampak na sejo
Glavnega Zadrugnega Saveza, katerega
predsednik je dr. Korošec. Za to tudi ni-
so predvidene nobene seje političnih
strank.

KRALJ KUPUJE NA HRVATSKEM.

Zagreb, 14. sept. (Izv.) Kralj Ale-
ksander namerava kupiti Mokrice, naj-
lepši dvor v zagrebski okolici. Domneva
se, da lo kralj dal dvor princu Pavlu na
razpolago, ki se bo po svoji poroki z grško
princezino dne 14. oktobra naselil v Za-
grebu.

DR. CIMIČ V BELGRADU.

Zagreb, 14. sept. (Izv.) Pokrajinski
namestnik dr. Cimič je odpotoval v Bel-
grad v političnih poslih.

RADIČEV SPREMLJEVALEC.

Zagreb, 14. septembra. (Izv.) Včeraš
je bil poklican na policijo tajnik HRSS
dr. Krnjević. Tam so mu povedali, da je
eden od kmetov, ki so pomagali Radiću
preko meje, izjavil, da je tudi on (dr.
Krnjević) šel čez mejo brez potnega lista.
Dr. Krnjević je izjavil na policiji, da ga
ščiti poslanska imuniteta in da ga poli-
cija nima pravice zaslišati, dokler ga
parlament ne izroči. Vsled tega je bila ta
zadeva odložena.

Nemško-francoska pogajanja.

London, 14. septembra. (Izv.) Pari-
ški poročevalec »Daily Telegraph« a po-
roča, da je francoski vladi jasno, da po-
kuša nemški kanceler priti do sporazu-
ma. Francoska vlada kancelerjevih pred-
logov ne odklanja, temveč bodo strokov-
njaki njegove predloge temeljito pro-
učili.

Berlin, 14. sept. (Izv.) Bavarska vlada
se je izjavila glede zunanjepolitičnih smer-
nic kancelerja Stressemanna solidarno z
njim.

Grško-italijanski spor.

Pariz, 14. septembra. (Izv.) V noti,
ki jo je odposlala veleposlaniška konfe-
renca v Atene in v Ženevo, je določen 27.
september kot rok za izpraznitev Krfa.
Če pa bi poročilo preiskovalne komisije
dne 27. septembra ugotovilo, da je grška
vlada namenoma zavlačevala izsleditev
in kazni krivcev, ima Italija pravico do
onih 50 milijonov lir, ki jih je grška vlada
založila v Švici.

Rim, 14. septembra. (Izv.) »Messagero« poroča, da bo bivši ataše pri laškem poslanstvu v Tokiju polkovnik Beau določen, da ugotovi odgovornost za umor v Janini.

Zeneva, 14. septembra. (Izv.) Svet društva narodov nima nič več sej, ker čaka na sklepe veleposlaniške konference o poravnavi grško-laškega spora.

Pariz, 14. septembra. (Izv.) Veleposlaniška konferenca je sklenila sklepe, ki jih smatrajo za dovoljene za rešitev grško-laškega spora. Zavezniki so ugotovili natančno besedilo navodil za svoje zastopnike. S sklepi sta zadovoljni grška in italijanska vlada.

Rim, 14. sep. (Izv.) V Tarent je prišla italijanska oklopnjača »Dante Alighieri« in več torpedovk. Skupno s še nekaj mladimi odpluje to brodoge v Pirej, kjer se bodo 19. t. m. vršile zadostilne ceremonije.

Pariz, 14. sept. (Izv.) Poslaniška konferenca je sporočila grški vladi, da Italija Kri brezpogojno izprazni 27. septembra in da mora Grčija do tega termina izplačati Italiji 50 milijonov lir odškodnine.

DRAGINJSKI IZGREDI V NEMČIJI.

Berlin, 14. septembra. (Izv.) »Berliner Tageblatt« poroča iz Draždan, da se nemiri v mestu ponavljajo. Policija je bila opetovano prisiljena razganjati demonstrante s silo.

Berlin, 14. septembra. (Izv.) »Lokal-anzeiger« poroča iz Beuthena, da so bile pri večerajšnjih draginjskih izgredih ubite 3, ranjene pa 4 osebe.

100 MILIJONSKI BANKOVCI.

Berlin, 14. septembra. (Izv.) »Berliner Tageblatt« poroča, da bo vlada v kratkem izdala bankovce po 100 milijonov mark.

Vstaja v Španiji.

Za našo široko javnost, ki je s Španijo ne veže ožji interes, je prišla vest o ustaji v Kataloniji precej nepričakovano. Saj smo pri nas več ali manj še vedno živeli pod vtisi ugodnih poročil o krepki španski renesanci, ki se je izvršila v Španiji pred malo leti. Kdor je pa pozorno zasledoval razvoj maroških težav za Španijo, je vedel, da to ne bo ostalo brez velikih učinkov na notranji položaj.

Maroko predstavlja za španski narod zadnji ostanek nekdanje svetovne vlade. Toda mala, slaba Španija ni imela nikoli dovolj moči, da bi si kolonijo popolnoma podvržla in ji dala trdno vlado in upravo. Njena posest se opira le na znani akt evropskih velesil o Kongu, ki veli, da pripada državi, ki dejansko poseduje severnoafriško obrežno ozemlje, tudi vrhovna oblast nad pripadajočim zaledjem. Vedeti je pa treba, da so veliki uspehi Kemal paše napravili na mohamedanske rodove v Severni Afriki velik učinek. Čisto umevno je, da so se Kabyli, poznavajoč slabost svojega evropskega gospodarja, najprej lotili upora. V prvih bojih (pred dobrimi 2 leti) so prizadeli španski četam velike izgube. General Berenguer je sicer potem za nekaj časa obvladal položaj, toda o kakih odločilni zmagi na Kabyli ni bilo govora. Od tedaj je tlel upor v Maroku dalje ter se je ravno v zadnjem času mogoče razvil. Vodja Kabylov Abd-el-Krim izjavlja, da razpolaga s 100.000 borci.

Španija stoji sedaj pred izbiro, da ali dvigne nad Kabylo vse svoje vojne moči in si pleme s silo upokori ali pa se z uporniki mirnim potom pogodi na ta način, da severni del Maroka prepusti republikancem pod vodstvom Abd-el-Krima. Drugače mora računati na nevgalsko guerillsko vojno, ki bi kakor nenasiten moloh zahtevala neprestano novih krvnih in denarnih žrtev, kakor jih je že doslej zahtevala v le preveliki meri.

V španskem ljudstvu samem je mišljenje glede Maroka že od početka zelo deljeno. Katoliška javnost in socialisti so bili vedno nasprotni pustolovstvu v Maroku ter so zlasti katoliški listi svarili pred pustolovsko politiko. Za maroško akcijo so se ogrevali le liberalci, ki so večinoma sedeli na varnem in se »borili« proti Kabilom le s peresom in jezikom, dočim so morali ljudski sloji nositi vse krvne žrtve. Ščasoma je pa celo del liberalcev sprevidel vso obupnost maroškega podjetja in sva-til pred nadaljevanjem maroške politike. Za maroško akcijo so bili seveda tudi vojaški krogi ali takomenovana »Junta«, ki jih pa slabotno izvajanje ni moglo zadovoljiti in ki jih težki vojaški neuspehi danes ogorčujejo ter ženejo tudi v odpor proti liberalni vladi.

Tako je danes velik del španskega naroda skrajno nasproten sedanji liberalni vladi, ki ni v nobenem oziru znala zadovoljiti splošnim željam in potrebam. Med vojaškimi četa-mi je zaradi Maroka že dolgo vrelo. Saj so videli in izkušali, kako odhaja polk za polkom zdrav in čil v Maroko, odkoder se potem vračajo le razbitine duševno in telesno popolnoma izčrpanih ljudi. Treba je bilo le znamenja, da velik del armade preide v upor.

Ta položaj so porabili avtonomisti Katalonije, Kastilije in Baske, da vržejo protiljudsko, centralistično liberalno vlado in dosežejo uresničitev svojih političnih ciljev. Španija je urejena po ustavi iz leta 1876 centralistično. Razdeljena je umetno v 50 pokrajin, na kojih čelu stoji gubernadores, njim ob strani pokrajinske skupščine. Toda v narodu se je ohranila živa zavest na stare, zgodovinsko utemeljene pokrajine, med katerimi je tudi kmeteljeva Katalonija. V Španiji se govori španski jezik, vzet iz kastilijanskega narečja, a pomešan z gotičnimi in arabskimi primesmi. Zraven pa se je ohranil tudi katalonski jezik, zelo soroden provençalskemu narečju, ki se govori posebej v Kataloniji, Aragoniji in Valenciji. V baskanskih pokrajinah in Novari se je ohranila tudi baskanščina.

Iz zunanje politike.

* Nova italijanska razmejitvena komisija. V pristanišče Santi Quaranta so prišli francoski in angleški delegati razmejitvene komisije za razmejitev med Grčijo in Albanijo. Tudi grški in albanski delegati so že prišli. Sedaj pričakujejo še novih italijanskih delegatov, ki jih bo Mussolini v kratkem imenoval.

* Korfanti o gospodarskem položaju Poljske. Poljski politik Korfanti pred svetovno vojsko široki javnosti ni bil znan, čeprav se je že takrat z uspehom boril proti raznarodovalni nemški, oziroma pruski politiki. Proslavil se je pa prav posebno v bojih za Gornjo Slezijsko, neka razmejitvena črta se je imenovala naravnost po njem. Postal je gornjeslezijski generalni komisar, sedaj je pa med najbolj delavnimi poljskimi poslanci. Ko se je pretekle dni mudil na Dunaju, so ga vprašali tudi po gospodarskem položaju Poljske. Glede gornjeslezijskih rudnikov je omenil, da daje mir v Versailles Poljski pravico do likvidacije nemških podjetij v Gornji Slezijski. A poljska vlada te pravice ne mara izrabiti in hoče za državo samo soudeležbo na teh podjetjih. Sedaj se vršijo razgovori s prizadeti posostniki. Nadalje je zatrjeval, da se Poljski v gospodarskem oziru ne godi slabo. Trgovska in finančna bilanca je že več mesecev aktivna. Industrija, zlasti premo-govna in železna, gre držema navzgor. Vrhutega pričakujejo letos na Poljskem rekordno žetev, ki bo lanske prekosila najbrž za trideset odstotkov; skupaj z lanskimi preostanki ne bo krila samo domače uporabe, temveč bo ostalo dosti žita tudi za eksport. Vsled prostovoljnih dogovorov z veleindustriji razpolaga poljska vlada s stalno rastočo zalogo deviz, in neprestano

se množi tudi iz zlata, srebra in dragocenosti obstoječi državni zaklad. Poljska marka ne skače več tako kakor je prejšnji mesec. V zadnjem zasedanju je sklenil parlament v svrhu večjih dohodkov celo vrsto davčnih zakonov in bodo skušali doseči sedaj v državnem gospodarstvu ravnovesje. Vlada prehaja k stabilni poljski valuti, v zlatu, in pripravlja ustanovitev emisijske banke. Novi finančni minister Kuharski se je že prejšnji mesec pogajal v Parizu za inozemsko posojilo, in pogajanja ugodno potekajo. Po mnenju Korfantyja ni misliti, da bi sedanja poljska vlada odstopila. Ni-ma sicer v parlamentu velike večine, a je vendar dosti trdna, da je opozicija ne more strmoglaviti. Nam se zdi Korfanti velik optimist.

Politične vesti.

+ Ali gremo v vlado? To vprašanje se sedaj dnevno premleva v »Slovenskem Narodu« in »Jutru« ter v vseh njunih tra-bantih po deželi. Radi bi nas videli v vla-di, da bi nas mogli pred narodom obto-ževati uničevalnega in razornega učinko-vanja, ki ga tako strašno vrši njihovo dete centralizem, ne bi nas radi videli v vladi, ker bi potem zapel bič nad njih korupcijo in protislovenstvom. Ko so bili sami na vla-di, zanemarjali so invalide, zahtevali ne-usmiljeno redukcijo slovenskih častnikov in uradnikov, jih nizkotno in podlo denun-cirali kot zveste sinove slovenske matere in jim tako povzročili današnjo ne-srečo v vsej njeni velikosti, a danes, ko vidijo sadove svojega protislo-venškega stališča, se napol boječe, napol radostno vprašujejo, ali bo šla SLS v vla-do. Odgovorjamo jim na kratko to-le: Pri-znajte svojo krivdo, prestopite skesani v naš avtonomistični tabor, potem pa lahko s k u p n o odločujemo, ali gremo v vlado ali ne, in ne bo vam treba več po svojih listih reševati ugank o naši politiki.

+ Korošec v Zagrebu. »Med tem ko »Slovenec« proglasa Radičevu politiko za katastrofalno, se mudi dr. Korošec v Za-grebu ter se posvetuje z Radičevimi do-glavniki o ugotovitvi nadaljnega skupnega postopanja.« piše večerajšnje »Jutro«. — Z ozirom na razne, tudi »Jutru« dobro znane članke odgovorjamo: »Med tem ko »Jutro« proglasa politiko Pucljevih kmetijcev za katastrofalno, se mudi dr. Žerjav v Ljub-ljani in se posvetuje s Pucljevimi do-glavniki o ugotovitvi nadaljnega skup-nega postopanja v enotni centralistični fronti.«

+ Po demokratskih načelih. Zopet vla-da v »Jutrovem« taboru velika nevolja nad nami. »Jutro« je ogorčeno, ne zaradi tega morda, ker je v demokratskih vrstah vzgo-jeni dr. Brence sodeloval na škandalozno reakcionarnem zakonskem predlogu o tak-sah, ampak ker smo zapisali, da je dr. Bren-ce demokrat. Dr. Brence je baje že organi-ziran radikal. Ljubo »Jutro«, komu v Slo-veniji pa se ne bi mogel danes pripetiti tak malheur, ki je v vašem taboru sedaj na dnevnem redu, da kar je bilo danes še navdušeno demokratsko, že čez noč dezer-tira v radikale! In to vse brez kakega du-ševnega, v velikih političnih načelih ute-meljenega procesa. Če je torej večerajšnji demokrat dr. Brence res danes že radikal, to nič ne spreminja na istini, da je učenec vaše demokratske šole, ki prezira vse, kar je slovensko, in na ljubo centralizmu pri-pušča tudi najtežje obremenitve že itak iz-žemanega slovenskega ljudstva. Za sloven-ski narod pa je vendar le dobro, da niso naši poslanci pustili obeh njegovih nepri-jateljev, demokratov in radikalov na vladni stolec, kajti potem bi ga tlačila oba, zdaj pa nam mora hočeš nočeš vendar eden tu-

di pomagati v opoziciji. Na infamni osebn-napad, ki ga je »Jutro« izvršilo na naša po-slanca gg. Vesenjaka in Žebota, bi mogli samo osebno odgovoriti, a tega nam dostoj-nost ne dopušča.

+ Samostojni in kulukarji. Naši samo-stojni in demokratje so enaki oni ženski ki je vplja postrizeno, ne pokošeno. Četud cel svet zna, da so naši poslanci govorili in glasovali proti kuluku, hinavec pride la-očita SLS, da je ona tega kriva. In zakei kriva? Ker je 18. marca na Slovenskem vse druge stranke pogazila, pravijo, da bi mo-rala preprečiti tudi kuluk. Nič ne pomaga če mu stokrat poveste, da nas je premalo samostojni agitator žene svojo. Ne vidijo ker nočejo, da se borimo proti centraliz-mu ravno zato, ker nas krivična večina Belgradu, ki ne razume naših razmer, ve-no lahko preglasuje. »Kmetijski list« se dere na vsa usta, da ne izpolnimo predvo-ljnih obljub. Katerih obljub pa ne izpol-njujemo? Glavna naša obljuba je bila bo-za avtonomijo, boj, ki ga naša stranka vrš brez oklevanja. Kadar jo dosežemo — in nasprotniki naj vedo, da nad tem, kljub težkim časom, prav nič ne obupavamo — bomo tudi izpolnili, kar si je ljudstvo že-lelo, ko je stranki zaupalo svoje glasova. Pravijo, da smo omogočili homogeno radi-kalno vlado. Kaj misli modrijan »Kmetij-ski list«, da bi koalicija demokratov in ra-dikalov bila za Slovenijo kaj boljša? Potem bi nas tlačila dva mesto enega! In saj je to tista koalicija, ki nam je prinesla ne-srečno ustavo, ta izvor vseh naših notra-njih in zunanjih nesreč. Čudno je, kako skrbje ti prijatelji za taktiko našega kluba. Na vsak način ga hočejo videti v vladi, da bi seveda potem še lažje obrekovali. Mi dobro vemo, da je slovensko ljudstvo to-liko zavedno, da ne nasede takim puhlim bedastočam, kot jih servira nasprotno ča-sopisje in samostojni agitatorji. Shodi za-upnikov nam pričajo, da ljudstvo hitro raz-ume, kje je pravica in kje laž in podtika-nje. Kakor vselej bodo tudi sedaj sprevi-deli naši neprijatelji, da delajo kuluk za velesrbstvo in centralizem, brez uspeha.

+ Orjuna, na plan! Minole dni je or-juna razpošilja grozilna pisma zaradi neokrašenih hiš povodom prestolonasled-nikovega rojstva. Pustimo na strani vsako nemilo misel in recimo, da je orjuna ravnala v zmislu svojega programa: z vsemi sredstvi uveljavljati jugoslovansko državno misel. Dobro. Prav te dni pa, ko se je ro-dil prvi jugoslovanski prestolonaslednik se je od zgoraj doli zgodilo nekaj, kar mora-ti v najbolj gorečem Jugoslovani izpod-kopati vero v temelje te države. Vprašam orjuno: Ali ji je znano, da je brez vsake krivde in brez vsake odpovedi in odškodni-ne te dni zletelo na cesto stotine naših po-štenih častnikov, mož, ki so osiveli v po-šteni službi in ki so tudi v najtežjih časih ohranili čist svoj narodni čest in svojo osebno čast, ki tudi v današnjih razmerah splošnega neusmiljenega pljačkanja države niso omadeževali svojih rok? Ali člani or-june ne poznajo nobene prizadetih družin, ali niso govorili z nobeno napol poblašelo ženo in materjo teh družin, niso videli njenega obupa, niso slišali njenega krika: »Ali je še kakšna pravica na svetu, ali vla-dajo to državo sploh ljudje z razumom in srcem?« Orjunaši, roko na srce: Kaj je ena nelizvešena zastava, kaj je vse morebiti tudi zlohotno zabavljanje in rovanje ko-garkoli proti državi v primeri s tem vne-bovpljočim činom naše vlade? Hujšega udarca državnih misli v ljudski duši ne bi mogel zadati najhujši sovražnik te države. Državna misel je dejansko v veliki nevar-nosti, to je za vsakogar jasno. Orjuna, na plan! Pokaži sedaj enkrat svoj pogum tudi navzgor! Zahtevaj od državnih mogotev,

F. S. Segula, Pragersko:

Jos. Stritarja zlata poroka.

(15. septembra.)

»Mož in žena — duša ena,
To se sliši prav lepo,
Ali najde se težkó«

Boris Miran, Strunam slovo, str. 9.

Poznavalec Boris Miranovih spisov iz prve dobe je znano, kako strog je bil v svojih nazorih o ženstvu; graja žensko vi-hravost, nezvestobo. ... in še l. 1870 piše v »Zorinu«:

»Kaj je ženaka brez ženstva? Kaj je cvetica brez dišečega cveta? Zelišče, trava, hrana govedil! Da, ženske same ne vedo, kaj je njihova prava vrednost, prava njihova moč, ker je le prerade iščijo v stvarih, katere so pravemu možu vredne posemha, ali še celo zaničevanja.« (Zbrani sp. II. str. 115.)

»Gorje tebi, kateremu globljeje segajo želje! Dokler te vodi pot po cvetočih travnicah, bode ti prijetna, kratkočasna tovarišica. ... A ko prideta do samotnega gozda, skozi katerega ti je iti — usta-vi se plaho, gleda nekaj časa, morda celo z mo-krim očesom za teboj, potem se vrne zopet nazaj k veselim ljudem.« (Zbr. sp. II. str. 172.) — In o znaucu na Bledu poroča: »Rad je imel deklico, ki ga je ljubila, dokler ni našla drugega, bogatega, ki je bolj godil njenim očem in nečimurnosti njeni. Così fan tuttele!« (... str. 181.) Take so vse!

Leta 1873 pa naenkrat zadoni Stritar-jeva struna:

»In ti mi ne uknaš na glas, srce!«

Po dunajski slovenski koloniji pa se je raznesla vest: Stritar se ženi! Bil je takrat že v 37. letu (rojen 6. marca 1836), in pesmici je dal naslov: »Pozna sreča« (Zbr. sp. I. 48). Pa katero vzame, katero? Oklic je povedal, nevesti je ime T e r e z i j a, ro-jena 27. marca 1849. Stariši: Andrej Hoch-reiter, posestnik v Königsbergu, okraj As-pang, Nižje-Avstrijsko, in njegova žena Ana, roj. Schabauer. Ta rodbina je bila posestvo prodala in biva zdaj na Dunaju v III. okraju, Marokkanergasse 11. Poro-ka se je vršila 15. septembra l. 1873. na Dunaju v IV. okraju v mestni farni cerkvi sv. Karla Boromeja (znana »Karlskirche«), poročal je cooperator P. Lorenc Reinl, priči pa sta bila: dr. Ferdi-nand Pogaznik, dvorni in sodni advokat na Dunaju, ter sosed kleparski mojster Karel Scheibel, bivajoč v isti ulici št. 9. To pove poročna knjiga.

Ta dan je bil pač odločilen za vse sle-deče delovanje. Konec je nemirnega živ-ljenja. Doslej uradnik v notranjem mini-strstvu, napravi Stritar potreben izpit, da postane l. 1874. profesor, najprej na gimnaziji v XVII. okraju; l. 1879. prestopi na gimnazijo v VIII. okraju (Josefstadt) in ostane tu do konca; služb ni mnogo zbiral. Čuti pa se Boris Miran v novem položaju vsega srečnega:

»Prišlo je tudi meni mladostje,
Ko glava skorej že mi je sivela;
Družico sem našel — zelenje, cvetje,
Ljubezen se je v srcu mi razvela.
Družico, zlato dušo sem našel,
Nje se je zveselila duša moja.«

Zbrani sp. I. str. 161.)

L. 1874. se mu narodi prvi otrok: Mi-la (Camilla), ki pa nenadoma zbolí in še isto leto umrje. — 21. dec. 1875. se mu na-rodí sin Milan Jožef. Dr. M. I. Stritar, edin potomec našega pesnika, je sedaj profesor kemije na visoki šoli za zemljedelstvo na Dunaju v XIX. okraju. — Tudi najvišji cilj vsakega očeta in poglavarja rod-bine: lastni dom je dosegel profesor Stritar. V letih 1886—87 dal si je po na-črtih svojega prijatelja državnega inženir-ja Franca Poznika v Dunajskem Novem Mestu postaviti lastno hišico XVIII. okra-ju Herbeckstrasse 84. Tukaj je poslej mala družina (oče, mati in sin) bivala med le-tom, v očetovih počitnicah pa so pohiteli v materni rojstni kraj Aspang.

Nova smer srečnega Stritarjevega živ-ljenja kaže se jasno tudi v njegovem slo-vstvenem delovanju. V nadaljevanju »Zorina« t. j. v »Gospodu Mirodolskem« slovesno izjavlja krščansko načelo, »da je družina podlaga državi, družini pa zakon« (Zbr. sp. II. 276). Prižorni spisi (Zbr. sp. IV.): »Pismo«, »Kitac«, »Otročji bazar«, »Pri-

večerji« l. dr. je naravnost posvečeno vzgoji mlade žene, neumorno pa zlasti v mladinskih spisih oznanja vse lepe čednosti rod-binskega življenja: skromnost, tiho zado-voljnost, ljubezen med stariši in otroci, de-lavnost:

»Delo hudega nas brani,
Delo zdrave nas ohrani,
Dušo in telo krepča!«
(Lešniki, str. 82.)

Iz tega pisateljevega razpoloženja Stri-tarjevega nam bo tudi razumljivo, zakaj je že l. 1879. želel spremeniti svoj dunajski »Zvon« v rodbinski časopis.

Tako so mu naglo potekala leta med izvrševanjem dolžnosti polkica, skrbjo za rodbino in povzdigo slovenskega slovstva: pa

»Bodi človek, bodi lonec,
Vsakega je enkrat konec!«
(Zimski večeri, str. 18.)

L. 1901. je stopil profesor Stritar v pokoj ter se celo preselil v Aspang, zlasti slovstveno še vedno neumorno delaven. Če berete njegove spise, ali če ste ga posetili na njegovem domu, ali če poznate sedaj njegovo domačnost, prepričate se, da je bil prof. Stritar in je v svojem zakonu prav srečen, »kar se sliši prav lepo, ali najde se težkó«. Če se pa vendar drznem vprašati, odkod to, moram pač pri Stritar-

da popravijo storjeno krivico in vrnejo poštenim možem čast in kruh. Če je orjuni es edino-le za obrambo te države, potem naj sedaj nastopi proti rušilec državnosti, kakor nastopa, če kje od državnih praznikov manjka kaka zastava. Če tega ne stori, bo vsak vedel, da to ni nikaka resna, državnoobrambna organizacija, ampak zveza oprichnikov.

— Mandat prof. Reisnerja. Načelstvo JDS za ljubljansko »oblast« je imelo, kakor poroča »Jutro«, 12. septembra plenarno sejo, na kateri je obravnavalo tudi vprašanje mandata g. Reisnerja in storilo v tem oziru soglasne sklepe. Vsebinsko »soglasnega sklepa« pa objavlja sinočnji »Narod«, ki poroča »iz mladinskih krogov«, da se je načelstvo JDS postavilo na stališče, da naj prof. Reisner mandata ne odloži, češ, da službena pragmatika v celoti še ni uzakonjena. — Iz česar se vidi, da je imel dr. Žerjav jako prav, ko se je vpisal med advokate. Advokat bo dober, kakor kaže.

— Shod zaupnikov JDS na Bledu. Za nedeljo 16. t. m. napoveduje »Jutro« shod JDS na Bledu, ki je po »Jutru« namenjen sicer v prvi vrsti gorenjskemu okrožju, vendar pa so tudi prijatelji iz drugih okolišev dobrodošli. — Posebno blejskim hotelirjem, ker je sezona že pri kraju.

— Social-koritarji. Režimski listi poročajo, da se v Belgradu mudijo trije parlamentarci, člani angleške delavske stranke, med njimi znani Radičev prijatelj Noel Buxton. Njihov namen je proučiti notranje razmere v Jugoslaviji. Obrnili so se med drugim po informacije na znana socialistična Korača in Divca, ki sta Angležem izjavila, da je jugoslovanska socialna demokracija centralistična in legalistična. To so Angleži gledali! Sicer pa se jim ni bilo treba na ta dva socialistična obrniti, ker bi jim bil vsak šolarček v Jugoslaviji lahko povedal, da so naši socialdemokratski voditelji prvi koritarji, bizantinci in pomagači buržujkega režima. Pa tudi drugod ni boljše. V Bolgariji pomagajo socialdemokrati vojaški teroristični vladni Cankova opravljati rabeljski posel nad delavci, denuncirajo članke III. internacionale in se vesele smrtnih obsodb nad njimi. Povsod po celem svetu so se socialdemokrati spremenili v lakaje vlekapitalizma.

— Vesti o predstojećem izgonu Stepana Radiča iz Anglije so, kakor izvemo iz dobro poučenega vira, popolnoma izmišljene.

Dnevne novice.

— Osebe vesti. Papeški nuncij v Belgradu, msgr. Hermenegild Pellegrinetti, je včeraj nastopil večtedenski dopust ter odpotoval v Rim. — Te dni odpotuje tudi novoimenovani poslanik naše države pri Vatikanu, dr. Jos. Smodiaka, v Rim, kjer prevzame poslaniške posle.

— Velik napredek gostilničarskega šolstva. Po zaslugi agilne gostilničarske zadruge v Ljubljani imamo zabeležiti velik napredek slovenskega gostilničarskega šolstva, ki bo prav izdatno izpopolnil naše strokovno šolstvo. Znano je, da se je gostilničarsko strokovno šolstvo pri nas opiralo do sedaj le na znane predvojnne gostilničarske tečaje. Po vojni pa se je začutila potreba prave strokovne šole. Sklenilo se je, da se za prvo ustanove v Ljubljani in Mariboru pravilne strokovne nadaljevalne šole po vzorcu svetovno znane dunajske šole. Samoobsebi je umevno, da se pouk potem razširi tudi na Celje in Ptuj. Administracija bo vodila v to sestavljeni šolski odsek, za pedagoško vodstvo je namenjen mestni učitelj g. Fr. Gorazd, ki je že svoj čas sodeloval pri gostilničarskih tečajih. Pripravlja se dalje

jevem zelo občutljivem značaju dati lovov venec njegovi blagi družici. Mojo prijetno domnevo mi potrjuje tudi pismo od avtoritativne strani, namreč od župnika v Aspangu, ki mi z dne 19. decembra 1922 piše med drugim lepim tudi, da je gospa Stritarjeva pridna in skrbna kakor Marta, ter da sedaj pozna le še eno nalogo, njemu služiti in skrbeti za njegov blagobit (>Frau Stritar ist eine recht treu besorgte Martha, die eigentlich nur eine Aufgabe kennt, ihm zu dienen und für sein Wohlergehen zu sorgen<). Tako se res lahko reče, da je ravno ona s svojo rodbinsko skrbljivostjo ohranila našega pesnika do take visoke starosti. Vse nas pa more navdajati veliko veselje, da more profesor Stritar obhajati svojo zlato poroko v ljubljani domovini, prost vseh gmočnih skrbi — tam v Rogaški Slatini.

Tu prebiva, — si počiva
Pesnik naš Boris Miran,
Iz tujine — v domovine
Varno krilo pripeljan.

Varno brani — ga in hrani
Mati Jugoslavija;
Mi častimo, — ga slavimo
Učenika naroda.

Čas mineva, — moč gineva,
Blizu nevmirnost se;
Takrat, brate, — vzide za te
Veliko zadovoljenje!
(V spominski knjižgo.)

strokovna knjižnica, kakor tudi druga učna sredstva. Kako velikega in dalekosežnega pomena je taka strokovna šola za Slovenijo, je razvidno iz tega, da se bo z njeno pomočjo povzdignilo naše gostilničarstvo in natakarstvo, a tudi tujsi promet se bo zelo izpopolnil. Našemu izbornemu kvalificiranemu gostilničarskemu naraščanju pa se bo odprla pot po celi državi, saj je že danes ta naraščanj po svojih izbornih lastnostih na jako dobrem glasu, vsled česar ga povsod zelo iščejo. Dne 6. t. m. se je vršila tozadevno važna seja pri oddelku ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani pod predsedstvom šefa tega oddelka g. dr. Marna. Pri 2. uri trajajo razpravi so se določile najvažnejše temeljne priprave za čim skorajšnjo otvoritev šole in izbral se posebej odsek, ki ima izvršiti vsa potrebna dela, to je učni načrt, finančni načrt, izvedbo pouka v Mariboru in Celju, glada lokala, učnih moči, učnih pripomočkov itd. tako da smemo prav kmalu pričakovati uresničenja te že desetletja gojene želje po tako potrebni strokovni gostilničarski šoli.

— Desetletnica obstoja orlovskega oddelka v Dravljah se praznuje v nedeljo, dne 16. septembra 1923 s popoldansko prireditvijo. Ob pol dveh popoldne je sprejem gostov pred vasjo, ob pol 4. pa javni telovadni nastop domačin in sosednih Orlov in Orlic. Po telovadbi prosta zabava na vrtu pri Miheljnu. Pri praznovanju sodeluje godba z Viča. Prijatelji orlovstva, prihitite ta dan v Dravljah povzdigniti orlovsko misel. Na svidenje!

— Tovarišem-tehnikom, ki hočejo študirati to šolsko leto v Pragi! Zapisovanje na vseh visokih šolah češke politehnike v Pragi se začne dne 20. septembra in konča dne 7. oktobra t. l. Po tem terminu se po izjavi dekanata zemljedelske visoke šole v Pragi zapisovanje ne bo več dovoljevalo. S tem bi bili torej onemogočeni vsi naknadni in izredni zapisi. To v vednost in ravnanje vsem prizadejim. — Cenj časopisje prosim za ponatis. ing. C. Abec.

— Slavnostno odkritje spomenika padlim vojakom v občini Gorje. V nedeljo 9. t. m. ob 3. uri popoldne se je vršilo v Gorjah slavnostno odkritje spomenika padlim vojakom v svetovni vojni, ki so iz gorjanske občine. Točno ob 3. je bilo že vse polno ljudstva okoli spomenika. Da pa so se društva mogla razvrstiti, se je uredil sprevod proti šoli in čez pokopališče k spomeniku. Sprevod je otvorila šolska mladina pod vodstvom g. učitelja in gg. učiteljic. Za tem so korakali gorjanski invalidi pod predsedstvom g. J. Cundriča. Invalid Rožič je nosil krasen venec z napisom: »Zadnji pozdrav tovarišem, invalidi, Gorje«. Zatem je korakala godba kovinarjev z Jesenic, pevski zbor gorjanski, občinski odbor, gasilno društvo Gorje, gasilno društvo Dobrava in gasilno društvo Zasp, sorodniki padlih vojakov in ostalo ljudstvo z duhovniki. Ko se je sprevod razpostavil pri spomeniku, je predsednik Cundrič pozdravil vse navzoče v imenu invalidov in izrekel vsem sorodnikom padlih vojakov sežalje. Potem odkrije spomenik. Med odkritjem je godba svirala žalostinko in slišali smo pet strelcev. Nato je bivši vojni kurat g. Bonač iz Ljubljane blagoslovil spomenik in imel govor, ki je bil tako gniljiv, da je malokatero oko ostalo suho. Za govorom petje in godba. Sedaj nastopi g. polkovnik Bleiweis, ki ga je kralj pooblastil, da prisostvuje odkritju spomenika. Pozdravi v imenu kralja in zakliče padlim »Slava jim!« Invalid g. Krušič, zastopnik izvršilnega odbora iz Ljubljane, je dobro orisal sedanje bedno stanje invalidov. V imenu občine je govoril g. Jan. Opisal je celo zgodovino, koliko je bilo vojakov, koliko ranjenih in vjetih iz gorjanske občine. Vojakov je bilo do tega časa, ko je bil g. Jan še doma 464, in sam je bil 465-ti. Po govoru g. Jana se je g. Cundrič zahvalil vsem govornikom in udeležencem in izročil spomenik v varstvo gorjanski občini. G. Jan se mu zahvali in sprejme spomenik v varstvo ter objubi, da bo občina pazila nanj. Bil je slavnosten dan in žalosten. Spomenik je lepo izdelan in je visok 4 m. Izdelal ga je g. Cengle iz Radovljice. Štiri mramornate plošče z napisi imen padlih vojakov, ki jih je 109. Spodaj je napis: »Postavili invalidi. Okoli krasna ograja, sprajda krasen vodnjak iz katerega voda zmiraj teče. Spomenik je bil lepo okrašen z venci in mlaji, na sredi je stal mlaj s črno zastavo. Vencem je bilo položenih 7: invalidi svojim tovarišem, občina svojim občanom, gasilci svojim članom, Bralno društvo svojim članom, in Dobrava, Zasp ter šolska mladina padlim vojakom. Spomenik je kras za celo občino. Ta spomenik naj bo zgled, da se boste tudi druge spomnili padlih vojakov.

— Mednarodni kongres srednjih slojev. Dne 18. in 20. septembra t. l. se vrši v Bernu (Švica) mednarodni kongres srednjih slojev. Na kongresu se imajo vršiti priprave za ustanovitev »Mednarodne zveze srednjih slojev«, katere namen je združitev celokupnega intelektualnega, obrtnega in trgovskega srednjega stanu vseh držav v zaščito in sprehajanje njegovih idealnih in gospodarskih interesov. Švicarski konzulat v Zagrebu vabi organizacije in posameznike, ki se hočejo udeležiti kongresa, da javijo neposredno odboru (Congrès international des classes moyennes — Berne [Suisse] Bürgenhaus).

— Razmere pri zagrebški policiji. Zagrebška policija šteje 82 nadstražnikov in 234 stražnikov. To število pa se od dne do dne krči.

čemu se ne bo nihče čudil, če pozna silno naporno službo zagrebške policije. Zagrebški redar nima popolnoma proste niti ene cele noči v celem letu, razen če je bolan ali pa na dopustu. Za to naporno službo pa dobivajo mesečno okoli 650 dinarjev plače. Neizogibna posledica takih razmer je beg iz službe. Zadnjič so razpisali 70 mest, prosilcev pa se je javilo le 34. Kakor pripovedujejo, tudi v Ljubljani ni bolje.

— Lep ribji lov. Te dni so splitski ribiči čisto nepričakovano zajeli jato tun, ki se v tem času ribiču redkokdaj pokažejo in jih v tej dobi sploh ne love. Znamenito je tudi to, da so bile tune izredno velike in je tehtala vsaka nad 100 kg.

— Iz zapora so izpustili one kmete, ki so bili obtoženi, da so Radiču pomagali pri njegovem begu preko meje. Ko so osedeli vsak po 14 dni policijskega zapora in plačali po 100 Din globe, jih je policija izročila sodišču. Sodišče pa ni našlo nobenega paragrafa, da bi jih moglo obsoditi in jih je izpustilo.

— Konzulat Češkoslovaške republike v Ljubljani naznanja češkoslov. državljanom, da je ministrstvo šolstva in prosvete v Pragi poslalo v Slovenijo učiteljsko češkega jezika in domoznanstva gospo Vlasto Horákovu, da izvršuje pouk za češkoslovaške otroke. Pouk je brezplačen in se bo vršil v slovenskih šolah v Ljubljani in v Mariboru v popoldanskih urah. Pozivljamo torej starše otrok, naj se v uradnih urah ustмено ali pismeno zglašajo na konzulat Č. S. R. v Ljubljani do 18. sept. 1923. Rojstna data otrok in osebne podatke staršev je treba pri pismeni zglasitvi točno navesti.

— Na smrt obsojena Neža Janč je pomiloščena na 15 let težke ječe. Obsojena je bila na smrt pri porotni razpravi dne 15. junija 1923, ker je 13. aprila 1923 v Dvorski vasi pri Radovljici z mesarsko sekuro usmrtila svojega moža Janeza Janca.

— Učni tečaj za babice na državni babilni šoli v Ljubljani se prične 5. novembra t. l. Natančneje v Uradnem listu št. 84.

— »Pekatele« — najcenejše testenine. To potrjujejo vse gospodinje, ki so napravile poskušnjo s tem, da so skuhalo ob enem te in druge. »Pekatele« so se vedno zelo nakuhale.

— Eau de Cologne Louis XIV. se odlikuje posebno s svojim finim, ugodnim, osvežujočim vonjem, ter se porablja kot parum in z izrednim uspehom za negovanje obraza in telesa. — Cena 1 l Din 150.—, ½ l Din 80.—. Steklenico je prinesiti seboj. — Uran Parfumerija, Ljubljana, Mestni trg 11. 5205

Gospodarstvo.

Ravnatelj velesejma o velesejmu.

Naš urednik je bil te dni pri ravnatelju velesejma g. Milanu Dularju in ga povprašal o njegovem mnenju o velesejmi v Ljubljani, posebno pa za mnenje o letošnji prireditvi. Gospod Dular mu je odgovoril sledeče: Nepričakovano naglo so se razvile v prejšnjem najhitem provincionalnem mestu velesejske prireditve. Iz majhnega velesejma v l. 1921, zasnovan bolj kot razstava, se je v teku dveh let razvil današnji moderni velesejem, kateri more s svojo organizacijo in pomenom za balkanske dežele stopiti v isti red s tujimi v inozemstvu.

O pomenu velesejma za Jugoslavijo, posebno pa še za slovensko industrijo in obrt, Vam nečem več pripovedovati, ker se je o tem že dovolj razpravljalo. Govoril bi pa o važnosti velesejma, in sicer prvič na gospodarskem polju. Velesejem je postal nekako torišče in zavetišče slovenske industrije, obrti in trgovine, dvignil je indirektno našo industrijo nepričakovano visoko v letih 1921 do 1923, pridobil je domačim producentom konsumente poprej inozemske naročnike.

Velesejmi so važni tudi s kulturnega stališča. V desetih dnevih trajanja velesejma sprejme Ljubljana 10 tisoč tujcev v svoje ozidje in izredno veliko od teh tudi inozemcev, kateri pridejo s svojo kulturo, šegami in navadami v naše mesto, vpostavijo znanstva z našimi krogi, in na ta način se doneše v Ljubljano tudi kultura tujih narodov.

Važnost velesejma je pa tudi na političnem polju zelo velika. So narodi, zlasti naši sosedje, ki nas omalovažujejo, ki nočejo priznati našega napredka kvišku. Velesejem kot tak jim pokaže razvoj naše mladice države, pokaže jim, da nismo tako slabi in da smo faktor, s katerim se mora v Evropi računati. Narodom pa, kateri Jugoslavijo manj poznajo in nas zamenjajo mogoče z malokulturno državo v centralni Aziji, se pokaže, da nismo Nomadi, marveč da se ravno tako lahko prištevamo med evropske narode z isto kulturo, mogoče deloma z vzhodnim vplivom. Velesejem je skoroda edina prilika, kjer se sestanejo tuji v našem mestu in se morejo točneje informirati o naših ekonomskih in političnih prilikah.

Velesejem pa ne vpliva samo na razvoj industrije, marveč tudi na izenačenje cen, kar pride tudi konsumentu v poštev, je pa tudi dobro orožje za obrambo proti inozemski konkurenci, ker le tu more naš domač proizvajalec razmotrivati inozemske cene razstavljalcev iz drugih držav in njihove pri-

delke in se cenam, kakor tudi kvaliteti in dostikrat obliki blaga prilagoditi.

Velesejem je pa tudi vzgojnega pomena za našo industrijo, obrt in trgovski naraščaj. Na sejmu vidi producent izboljšane izdelke svojega konkurenta, more sam na ta način modernizirati svoj obrat, naraščaju trgovskemu pa se pokaže delazmožnost na gospodarskem polju naše države in se mu vcepi veselje do njegovega bodočega stanu.

Velik faktor pri velesejmu je seveda reklama za razstavjalce, ker faktično je danes to najcenejše reklamno sredstvo. 100 tisoč vidijo razstavljene proizvode, zapomnijo si trdko, industrijalet ne stoji v stik samo s trgovcem, marveč tudi direktno s konsumentom, kateri potem pri trgovcu zahteva blago trdko, katero je spoznal na sejmšču. Vse to vpliva, da se velesejem od leta do leta vedno bolj udeležuje, da je vedno večje pomanjkanje razstavnega prostora in da se s sigurnostjo more računati s tem, da imajo ljubljanski velesejmi veliko bodočnost in je njih obstoj zavarovan toliko časa, dokler se naše ekonomske prilike ne uredijo na predvojno stanje, kar bo vsekakor trajalo še večje število let.

Z ozirom na sedanjo denarno krizo letošnji uspeh velesejma ni bil slab. Sklenilo se je za preko 340.000.000 Din kupčij, kar bo vsekakor dalj časa zaposlovalo industrijska podjetja. Val velesejskih prireditev iz Leipziga preko Prage, Dunaja, Gradca do Ljubljane in še naprej je letos tem močnejši, čimbolj se približuje jugu. S smelostjo lahko trdim, da je ljubljanski velesejem od vseh enakih jesenskih prireditev relativno najbolj izpadel. Splošen vtis letošnje prireditve je na vse obiskovalce zelo ugodno vplival, veliko je pripomogla k temu tudi organizacija razstavljalcev na sejmšču. Ni samo naloga semjske uprave, da organizira, organiziran mora biti tudi vsak razstavljalec in se podvrači na sejmšču disciplini nekake velike rodbine sejmjarjev. Okusno so bile letos opremljene posamezne koje razstavljalcev, videla se je že enotnost arangementa, katera se vedno bolj izpopolnjuje in ugodno vpliva na vtise, katere dobe inozemski gostje.

Vse manipulacije, ki so se vršile v zvezi s sejmom; tako transport robe, ocarinjenje, lokalna špedicija in zavarovanje, kakor tudi poslovanje sejske pisarne, vse to se je vršilo v popolnem redu, kar je pripisati samo že izvežbanosti personala dotičnih tvrdk, kakor tudi sejskega personala, kateri ima za seboj več ali manj strokovno sejsmo izobrazbo. Nikdar pa bi sejem ne izpadel tako sijajno, če ne bi imel tako požrtvovalnega odbora s predsednikom g. Bonačem na čelu, ki je z največjo marljivostjo prešturiral težko organizacijo te prireditve in se požrtvovalno udeleževal pri predpripravih sejma.

Obisk velesejma zlasti s strani kupcev južnih krajev naše države je bil zelo dober. Posebno je treba omeniti, da je došlo letos na sejmšču kupcev iz Srbije, Hrvatske, Bosne in Hercegovine, Banata, Vojvodine, Skoplja, Soluna in ostalih balkanskih držav več kot v letu 1921 in 1922 skupaj.

Uspeh in zadovoljnost razstavljalcev se najbolj razvidi iz tega, da jih je 90% že sedaj odločenih razstaviti svoje izdelke prihodnje leto, in sicer v še večjem obsegu. Ker pride prihodnje leto še cel mariborski oddelek v Ljubljano, stojimo zopet pred dejstvom pomanjkanja razstavnega prostora.

Nadaljni razvoj ljubljanskih velesejmov je tako zagotovljen, upajmo da bodo velesejska uprava in razstavjalci v prihodnjem letu kronani za svoj trud in požrtvovalnost z istim uspehom in zadoščenjem, kot so ga bili deležni letošnje leto. Od leta 1921 naprej je število prirastlih razstavljalcev vsako leto za okrog 250 večje. Če se to izvede še prihodnje leto, bomo dosegli na velesejmu tisoč razstavljalcev, kar je na vsak način ponos razvoja naše industrije in obrti v Jugoslaviji.

* * *

g Žitne cene v Novem Sadu. Pšenica baška po 342.50 Din, banaška 350 Din, ječmen 290 Din, oves 255 Din, koruza 270 Din, moka št. O 560—570 Din.

g Velik dohodek carinarne v Subotici. V prvih 10 dneh t. m. izkazuje carinarna v Subotici 4.970.000 Din dohodkov, to pa v sled ogromnega izvoza živine in žita iz Vojvodine.

g Ali tovarna za poljedelske stroje ali orožarna? V Novem Sadu se mudi že dalje časa generalni ravnatelj znane budimpeštanske tvornice Manfred Weiss, gospod Kamillo Hoffmann. Nekateri trdijo, da se dogovarja z raznimi vojvodinskimi industrijalci zaradi ustanovitve nove tvornice za poljedelske stroje. Mnogo verjetnejše pa je, kar trdi zagrebški »Morgen«, da namerava Weissovo podjetje ustanoviti v Jugoslaviji podružnico za izdelovanje orožja, zlasti municije. Poleg Weiss se potegujejo za pravico izdelovanja orožja še neke druge tvrdke, med temi tudi škoda v Plznu in sindikat Schneider-Creuzot.

g Kakor pri nas. »Jutarnji List« poroča, da je zastoj na zagrebškem trgu letos neobičajno velik, dočim bi morala ravno sedaj, v početku izvozne sezone, trgovina najbolj prosperovati. Vsi krogi tožijo o slabih kupčijah, o ogromnih režijskih stroških, o previsokih carinah in trošarinah, tako da je vsako delo nemogoče. Pomanjkanje gotovine se silno občuti in kar je še denarja v prometu,

ga je prevzela izvozna trgovina. »Jutarnji list« dodaja, da bi bil skrajni čas, da bi skličili trgovci in industrijci konferenco, na kateri bi se posvetovali o sedanjem nevdržnem položaju. — Taka konferenca tudi za slovenske trgovce in industrijce ne bi bila nepotrebnost, in mogoče bi se dalo prijeti preteči krizi v okoliščini po vzgledu vojvodinskih industrijalcev, ki so poskusili dobiti potreben jim kredit na tujem na svoj račun brez državne pomoči.

g Izvoz vina na Češko. Iz Belgrada poročajo, da je ekonomsko-finančni komite ministrov sklenil razveljaviti s Čehi sklenjeni dogovor o izvozu vina iz naše države na Češko, ker so Čehi besedilo dogovora tolmačili preveč po svoje in carinske postavke na naše vino silno dvignili.

BORZA.

Curih, 14. septembra. (Sklep.) Pešta 0.03, Berlin 0.0000504, Italija 24.95, London 25.64, Newyork 564.50, Pariz 32.60, Praga 16.925, Dunaj 0.007967, Sofija 5.55, Belgrad 6.10, Varšava 0.0020, n. a. krone 0.00795.

Zagreb, 14. septembra. Berlin 0.000015 do 0.000025, Italija 4.06 do 4.10, London 421. — do 425. —, Newyork 92.75 do 93.25, Pariz 5.325 do 5.375, Praga 2.80 do 2.82, Dunaj 0.130 do 0.32, Curih 16.55 do 16.675, dolarji 92 do 92.25.

Ljubljanske novice.

Ij Dr. Krekova kuharsko-gospodinjstva šola v zvezi z višjim izobraževalnim tečajem pri uršulipkah v Ljubljani. Kuharsko-gospodinjstva šola začne novo šolsko leto dne 19. septembra s šivalnim poukom, z rednim poukom pa še le 3. oktobra, torej se vrši vpisovanje še do 1. oktobra. Tudi so še štiri mesta znižane cene (t. j. 100 Din manj mesečno kot je predpisano) prosta. Šola traja 10 mesecev in je meščansko-gospodinjstva značaja; glavni predmeti so: kuha, šivanje, gospodinjstva opravila, pranje in likanje s k tem pripadajočimi teoretičnimi predmeti. Začetni z letošnjim letom se bo učenkam gospodinjstva šole nudila tudi prilika višje izobrazbe. Učenke bodo namreč lahko posejale letos prvikrat otvorjeni višji izobraževalni tečaj in sicer brez vsake nadaljnjee učne pristojbine (brezplačno). Višji izobraževalni tečaj bo dostopen tudi drugim damam izven Krekove gospodinjstva šole, ki se zanimajo za vprašanja, spadajoča v sodobno splošno naobrazbo. Predavali bodo strokovnjaki-profesorji srednjih šol in vsučilišč. Načrt bo pravočasno oznanjen. Pričetek s 1. novembrom. Priglasiti treba že zdaj svoj obisk tega tečaja tudi za slučaj, da bi katera gospodinjstva hotela obiskovati samo ta tečaj.

Ij Petek — slab začetek. Ljubljanski zapnik JDS so imeli včeraj, v petek, shod v dvorani »Kazine«.

Ij V Ljubljani lušno je. V sredo in četrtek se je vrtila na Turjaškem trgu cela bitka. Orjunaši so zahtevali od komunistov, da na Delavskem domu razobesijo državno zastavo, ti pa tega niso storili. Orjunaši so jo nato sami obesili, komunisti so jo pa odstranili. Nato so Orjunaši komunistom poslali ultimatum. Komunisti pa nanj niso odgovorili. Vsled tega je prišlo do bitke. Padlo je več strelcov, ranjen pa ni bil nihče. »Jutro«, ki o tem poroča, je porabilo samo povedati, da je bil v tej bitki en Orjunaš od komunistov našeskan.

Ij Dvojna mera. O demonstracijah orjuncv pred železničarskim domom poročamo na drugem mestu. Kakor poroča »Jutro«, njihovo poluradno glasilo, so jih uprizarili, da dajo izraza svojemu ogorčenju nad ravnanjem lastnikov »Železničarskega doma« na Turjaškem trgu, ki niso ob prestolonaslednikovem rojstvu izobesili državne zastave. Mi ne vemo, zakaj lastniki doma zahtevajo orjuncv po razobeženju zastave niso ugodili, čudno se nam pa vsekakor zdi, da so orjunci tako občutljivi za dejanja in nehanja »protidržavnih in separatističnih elementov«, dočim popolnoma enakih ali še hujših grehov pri svojih pokroviteljih demokratih, pri državotvornih katolikih, ne vidijo. Ob katoliškem shodu je sv. maši in manifestaciji na Kongresnem trgu prisostvoval tudi kralj. Lastniku hiše na Kongresnem trgu, v kateri je bila nekdanja »Narodna fiskarnica«, g. Lavrenčiču, nastu vzora državotvornosti in monarhističnosti plus ultra ministra na razpoloženju dr. Žerjava, se pa ni zdelo vredno razobesiti niti ene same zastave, tako, da se je samo ta hiša na celim trgu odlikovala po ostentativnem ignoriranju vse slavnosti in da bi gospodar svojo demokratsko mišljenje še bolj dokumentiral, je pustil ob hiši zidarski oder, da bi se lahko s popravo hiše toliko požuril, da bi oder do katoliškega shoda odstranil. Udeleženci manifestacije pa tudi nekateri visoki gostje so to opazili in zmaljevali nad take vrste državotvornostjo, ki se ravna očividno po geslu: »Und der König treund und gut, wenn er unseren Willen tut«. Orjunci se tisto nedeljo niso mogli naklicati vzklikov na Njuni Velikanstvu, obnašanje gospoda Lavrenčiča pa seveda niso imeli časa opaziti, ker so gospodje demokratje itak v vseh dejanjih in gestah državotvornosti. Pravična se nam pa taka dvojna mera ne zdi.

Ij »Strokovne zveze javnih nameščencev« odborova in nadzorstvena seja se vrši danes dne 15. sept. ob 20. uri v kleti I. del. konumnega društva, Kongresni trg 2. Ker je zadeva važna in nuja, prosimo polnoštevilne udeležbe.

— Jesenski izlet »Stolne prosvete« bo v slučaju ugodnega vremena v nedeljo, dne 23. septembra na Dobrovo. Odhod iz Ljubljane ob 1. uri popoldne. Poskrbljeno bo tudi za voz, ako se zanj oglasi dovolj oseb. Tozadevne prijave sprejema predsednik in posamni odborniki, oziroma odbornice, poleg tega pa tudi uprava »Slovenca«. Zadnji rok za prigrasitev za sedež do četrtega zvečer. V slučaju neugodnega vremena izletimo prvo lepo nedeljo.

Ij Krekova mladina. Vsi člani in članice se uljudno vabijo na sestanek, ki se vrši v pondeljek, dne 17. septembra v društvenih prostorih na Starem trgu ob pol 8. zvečer.

Ij Šahovski klub »Mladinski« vprizori v nedeljo, dne 16. t. m. ob 4. popoldne živo šahovsko igro s kostumiranimi igralci na prostornem dvorišču Mladinskega doma na Kodeljevem. Ker je to prva prireditve te vrste v Sloveniji, se šahisti in prijatelji šaha uljudno vabijo. Sodeluje godba Mladinskega doma pod vodstvom g. kapelnika Dolinarja. Vstopnina 3 dinarje.

Ij Olimpijski dan se vrši v nedeljo po znanem sporedu ter prosimo vse občinstvo, da podpira prireditve ter po svojih močeh prispeva h čim večjemu gmetnemu uspehu. Dame in sportniki bodo prodajali po mestu odznake in korist olimpijskega fonda, ne odklonite jim! Kupujte tablice tombole, ki vam utegne prinesiti dragoceno dobičke. Posetite matinejo v drami dopoldne, nogometne tekme popoldne, ter plesni večer zvečer.

Ij Nedeljska matineja v dramskem gledališču obsega sledeči spored: I. del: O izvoru in pomenu sporta ter o olimpijski ideji, predava g. dr. Demeter Bleiweis. II. del: 1. Marx: Valse de Chopin. 2. Francoske pesmi XVIII. stoletja, g. Škerlj-Medvedova. 3. Shakespeare: Julij Cezar, Antonov govor, g. Fran Lipah. 4. Dr. B. Ipavec: Co na poljane rosa pade. 4. Lajovic: Senerada, g. Mario Šimenc. 6. R. Tagore: Rastoči mesec, g. Mila Saričeva. 7. O. Zupančič: Vizija, g. Marija Vera. 8. B. Smetana: Arij, Vecala iz »Prodane neveste«. 9. W. A. Mozart: Arij Figara iz »Figarova svatba«, g. Julij Betetto. Pevske točke spremlja g. prof. Ravnik. Začetek točno ob 11. uri, konec ob pol 13. uri. Ves čisti dohodek je namenjen v korist Olimpijskega fonda. Vstopnice so v predprodaji v operi, v nedeljo dopoldne pa pred matinejo v drami.

Ij Jugoslovanski Matici je nakazal dr. M. Natlačen iz neke kazenske poravnave znesek 500 Din. Iskrena hvala!

Ij Stanovanjski urad v Ljubljani bo v pondeljek in torek, t. j. 17. in 18. t. m. za stranke zaprt, ker se bodo snajili uradni prostori in popravljale pečti.

Ij Reven akademik (stud. phil.) želi instrukcije ali kakega drugega dela, da si tako omogoči nadaljni študij. Ponudbe pod »Reven akademik« na upravo lista.

Ij Prošnja. Po sedemmesečni težki bolezni čisto obubošan tukajšnji artist lepo prosi usmiljena srca za kak ponošen frak, žaké ali drugo obleko, da se bo lahko zopet posvetil svojemu poklicu. Darovalci se prosijo, da pošljejo svoje naslove na upravnništvo našega lista pod »Artist«.

Ij Higijenična česalnica za dame O Feticch Frankheim, Ljubljana, Kongresni trg 19. Negovanje las. Ondulacija. Barvanje z L'Oreal Henne. El. masaža lica. Manicura. Izvzuje vsa lasna dela. Kupuje odpadene in odrezane lase po najvišji dnevni ceni. Parfumerija. 5312

Prosveta.

SOCIALNA MISEL

za oktober (10. zvezek) izide koncem tega meseca. Prinese veleznanim pregled Engelberta Besednjaka na delo V. katoliškega shoda, na najboljših virih temelječo razpravo Jean Morena o jezuitskih redukcijah v Paragvaju, ki so bile osnove na skupnostnih gospodarskih načelih in člančič F. T. o borbi med stari in mladimi v Nemčiji, kjer se uveljavlja krepko katoliško mladinsko gibanje z antiracionalistično in antimehanistično smerjo. Istotako zanimiv bo drobiž. — »Socialna Misel« čezdalejbolj razširja polje svoje delavnosti. Program za letnik 1924 je že sestavljen, število sotrudnikov se množi, zveze s katoliškim inozemstvom so čezdalej živahnije. Še pred koncem tega leta objavi S. M. aktualen članek voditelja angleškega katoliškega mladinskega pokreta, Patra jezuita Martindale in konča tudi retrospektivne članke o katoliškem shodu, med njimi dr. J. J. rajevo o delu narodnoprosvetnega odseka. Revija bo prihodnje leto posvečala glavno skrb socialnim problemom in problemu versko-kulturne obnove v smislu tozadevnih modernih pokretov v Nemčiji, Italiji in Franciji. Tako hoče S. M. zvesti med nas vedno več svežega duha, seznanjati nas z vsemi problemi, kakor hitro se kje pojavijo, in dajati podneta za razvoj katoliškega pokreta v smislu zdravega napredka in poglobljenja. — Da bo »Socialna Misel« to svojo nalogo mogla uspešno vršiti, ji je treba več naročnikov! Somišljenike prosimo, naj že zdaj mislijo na naročbo za leto 1924. Le z večjo naročbo moremo katoliški Slovenci vzdržati revijo, ki je za čezdalej večji razvoj naše misli nujno potrebna!

pr Pevska šola prof. dr. Kozine. V oblastno priznanem pevskem zavodu se prične redni pouk petja v pondeljek, dne 17. t. m.

Poučevalo se bo solo petje za koncert in opero in (pri zadostnem številu gojencev) tudi skupinsko petje v treh oddelkih: I. oddelke za dečke in deklice do 10. leta; II. oddelke za iste do 14. leta; III. oddelke za odrasle (v večernih urah). Ukovina po dogovoru — eventuelno tudi brezplačno. Priglasitve se sprejemajo vsaki dan od 2.—3. popoldne v Bethovnovi ulici 9. I. nadstropje.

Cerkveni vestnik.

o V cerkvi sv. Jožefa se obhaja v nedeljo dne 16. sept. praznik Matere božje 7 žalosti kot glavni praznik bratovščine za srečno smrt; ob 6. uri zvečer slovesna pridiga in družbine molitve.

c Kongregacija za učiteljice in kongregacija za gospodilne v cerkvi sv. Jožefa. Prvi shod v tek. šolskem letu ni 17. sept., ampak 24. sept. ob četrta na sedem zvečer.

Narodno gledališče.

»Hamlet« z gostom. V sredo, dne 19. sept. gostuje v dramskem gledališču član peterburškega literarno umetniškega gledališča gospod Vladimir Elsly kot Hamlet. Na to gostovanje že danes opozarjamo.

Ljudski oder.

V nedeljo, dne 16. septembra t. l. ob 10. dopoldne se vrši redni občni zbor Ljudskega odra v društvenih prostorih. Vsi člani in članice se prosijo, da se občnega zbora točno in polnoštevilno udeležijo.

V torek dne 18. septembra t. l. ob 8. uri zvečer prva redna vaja za igro: »Quo vadis?« Obenem tudi razdelitev še nekaterih vlog. Vsi člani in članice točno in zanesljivo.

Orlovski vestnik.

PETNAJSTLETNICA MARIBORSKEGA ORLA.

6. in 7. oktobra praznuje mariborski Orel petnajstletnico svojega obstoja.

Ta dan se bo v Mariboru svečano praznoval. Vprvič paž zato, ker stoji danes Orel sploh v ospredju vsega našega ljudskega, izobraževalnega in organizatoričnega dela. Od individualne, osebnostne vzgoje posameznikov v krščanske značaje je prešel k socialni, skupnostni vzgoji, ob čima malodane vso našo mladino in ji daje življenjsko smer. Z njegovo važnostjo, razsežnostjo in nalogami raste tudi njegova odgovornost, pa tudi potreba, da vse naše organizacije delujejo harmonično z njim in on z njimi. Zato njegova slavlja budi odmev v vseh slojih našega ljudstva.

Mariborski odsek se je ustanovil 1. avgusta 1908. Bil je 23. t. v vrsti vseh orlovskih odsekov in tretji na Štajerskem. Prvenstvo pa mu gre, kot prvemu orlovskemu odseku ob meji, ki je vršil odlično narodno-obrambno in versko-prosvetno mislijo. Kdor se spomni na rajnega dr. Verstovška, ki je bil dolgo časa duša mariborskemu Orlu, bo vedel ceniti njegovo dalo. Orel v Mariboru je bil signal za ustanovitev odsekov po celim zelenem Štajerskem. On je bil tisti, ki je prebil led prvotnega nezaupanja in predsodkov. Pobijal je narodno mlačnost, oplemeniteval mlada srca in budil v ljudstvu samozavest ter navdušenje za verske in kulturne ideale.

Ne dvomimo, da zbereta slavnostna dneva v Mariboru veliko prijateljev orlovske misli v Sloveniji. Obenem se bo blagoslovil društveni prapor. Na svidenje v Mariboru!

Ljubljansko orlovsko okrožje ima svoj občni zbor v nedeljo, dne 23. septembra ob 9. dopoldne v Rokodelskem domu, Komenškega ulica 12. I. nadstr. Dva odbornika sta po Poslovniku obvezana priti.

Križe pri Tržiču. V nedeljo, dne 9. t. m. smo imeli pri nas veličasten orlovski tabor, na katerega so prihiteli Orli in Orlice iz vsega kranjskega okrožja. Kot prva velika orlovska prireditve v našem kraju je imel tabor velik pomen. Ljudje, zlasti starši naših Orlov in Orlic so navdušeno sledili manifestaciji. Pri prireditvi je sodelovala godba iz Mladinskega doma v Ljubljani. Naj bo izrečena s tem topla zahvala prečastitemu g. Antonu Jermanu, ki je pripravil in vodil prireditve in našim fantom Orlom, ki so dokazali, da tudi nekaj zmorej.

Turistika in sport.

Vilfanova koč. V nedeljo, dne 16. t. m. se završi »Vilfanova koč« na Begunjski. Planinci in ljubitelji gora ne zamudite prilike še enkrat obiskati divno Begunjski!

Ljubljanska porota.

Ljubljana, 14. sept. 1923. Senatu je predsedoval danes svetnik dr. Skaberne, votana ta bila svetnik Antloga in sodnik Merala, obtožbo je zastopal drž. pravdnika namestnik Lavrenčak. Razpravljalo se je o dveh tožbah. Prvi se je zagovarjal Ivan Gornik iz Martinjaka pri Cerknici, ki je obdolžen, da je dne 16. avgusta 1922 okoli 6. ure zvečer na cesti med Bloško Polico in Glinu ustavljal posestnika Janeza Jakopina, kateri je šel s sejo v Ložu na Ravnik domov. Sredi ceste ga je ustavljal neki mož, ki mu je nastavljal sa-

mokres pod vrat z grožnjo: »Denar sem ali pa smrti!« Jakopin je s palico odbil samokres, ropar ga je nato udaril s samokresom po glavi, da je bil ves krvav. Ker so prihajali ljudje, je ropar pobegnil v gozd.

Dne 21. decembra 1922 je prišel v gostilno Josipa Steržaja na Rakeku 61 letni posestnik Anton Ivančič iz Kačarka pri Pazinu. K njemu je priselil Ivan Gornik in se dogovoril z njim, da ga bo proti nagradi 20 dinarjev spremljal na kolodvor v Planini. Gornik je nosil Ivančiču zimsko suknjo, Ivančič je pa vodil dva psa na vrvi. Gornik je zapeljal Ivančiča v šumo in ga tam nenadoma pahnil na tla in mu brez besede iztrgal srebrno žepno uro z verižico, britev, vozni listek od Postojne do Ljubljane in oba psa ter listino, v kateri je bilo 50 dinarjev in 91 lir. Odvezel mu je tudi 500 lir vredno suknjo in izginil ter prenočil v Stržajevi gostilni. Orožniki so že 22. decembra Gornika izsledili v Koševski gostilni v Planini in ga ukenili. Gornik je orožnika Jakoba Metelka in Andreja Polajnarija grdo ozmerjal in vrjel v orožnika Metelko krožnik z ocvrtimi jajci.

Dne 25. maja 1922, ko je Gornik še služil v Martinjaku, je prišel v gostilno Franca Premrova, izžival fante, vrzel Franca Tratnika na tla in ga davil za obraz in z odprtim žepnim nožem ruval proti fantom.

Gornik je pri današnji razpravi zašel v velika protislovja. Zanimivo je bilo zasliševanje napadenega Janeza Jakopina, o katerem Gornik trdi, da ga ni napadel. Priča Gorniku: »Ta je popolnoma podoben tistemu, ki me je napadel. Tisti izraz v njegovih očeh mi je ostal v spominu!« — Gornik priči: »Dobro me pogledite, če sem pravil!« — Priča Jakopin: »Stima je glih taka, on je bil!« Porotnikom je senat stavil 15 vprašanj, od katerih so porotniki soglasno potrdili vsa glavna vprašanja. Ob 2. uri 50 minut popoldne je razglasil svetnik dr. Skaberne sodo, s katero je bil Gornik obsojen na 7 let težke poostrene ječe.

Porota je ob 5. popoldne razpravljala o tožbi proti Jožetu Mrvarju, rojenemu 15. januarja 1902 v Visejcu pri Žužemberku. Kljub svoji mladosti je Mrvar na slabem glasu in je bil zaradi tatvine že večkrat kaznovan. Služil je pri Orvseniku v Žirek in hodil večkrat preko državne meje. Nekega dne je srečal na laški strani 13 letnega Ivana Makuža, ki se je vračal iz Idrije na Goro domov. Mrvar je skočil za njim, ga zagrabil za suknjič in ga vprašal, kje ima denar. S silo mu je preiskal žep in vzel 5 lir vredno listino, v kateri sta bili 2 liri, in naglal dečka rekoč: »Poberi se!« Ko se je vračal na velikonočno nedeljo ob 5. popoldne 30 letna Nežika Albreht iz Idrije domov proti Idričurju, je skočil nenadoma iz grmovja proti njej Mrvar, oborožen z 1½ m dolgim, debelim kolom, ki ga je dvignil grozeč dekleto: »Daj denar sem, ali te pa ubijem!« Nato je segel dekleto v žep pri krilu, potegnil iz njega notes in vzel 102 liri; notes je vrnil preiskaval je še dekle, če ima kaj denarja, nato jo je zapodil rekoč: »Pojdi, da te ne vidim nikdar več!«

Mrvar se je pri zaslišanju obnašal zelo predrzno. Ko je trinajstletni Mikuz pričal, da ga je Mrvar oropal, je obtoženc zakričal: »Če je enkrat rečeš, da sem te jaz, te bom skloftal!«

Porotnikom je stavil senat tri lgavna in dve aventualni vprašanji. Ker so porotniki na nje stavljena glavna vprašanja potrdili, je bil Mrvar obsojen na 6 let težke ječe. Po daljšem premisleku je Mrvar izjavil: »Sprejemam kazen, toda prestal je ne bom, ker se bom prej obesil!« Predsednik: »Pametni bodite in pridno se obnašajte v ječi; čez dve leti boste lahko pomiloščeni!«

Poizvedovanja.

Našla se je mašna knjižica dne 8. t. m. v Lattermanovem dvorodu. Dobi se v Spod. Šiški, Tržna ulica 232.

Opozorilo.

Opozorjam vse cenjene ljubitelje mojih izdelkov (keksov), da naj pri nakupu istih pazijo na ime moje trvdke radi tega, ker mi v tukajšnji pekarni Rozman blago ponarejajo sicer ne v kvaliteti, pa pa v obliki, zavojnici, etikiranju in imenih, kar je dovedlo do opetovanih pritožb nakupovalcev, ki so bili po vnanji obliki zapeljani do nakupa tujega, mesto mojega blaga. — Prva gorenjska tvornica čajnega peciva (keksa) A. VIDIC, Jesenice, Gorenjsko, Slovenija. 5815

Samostojno prodajalko,

srednje starosti, vestno katoličanka, za modno trgovino v Ljubljani, IŠCEM. — Ponudbe pod: »Dobro izveščana v nakupu in prodaji« na upr. lista do 20. t. m.

Vse

šolske potrebščine:

Ročne torbice, voščeno platno, modri ovijalni papir, peresa, svinčnike, radirke, zvezke, mape, peresnice, risalni papir, barvice, risalne deske mape, risolna prodja in vse druge potrebščine priporoča

tvrdka

IVAN BONAC

LJUBLJANA

Šelenburgova ul. 5.

Konservatorist VI. let. (šola prof. J. Ravnikar), POUČUJE privatno KLAVIR. — Poizve se Sodna ulica 4, trafika.

ŠIVILJA dobro izurjena, ZELI mesta v kaki trgovini (v Ljubljani kjerkoli v Jugoslaviji). Naslov pri upravi lista pod štev. 5825.

DEKLE ki zna voditi gospodinjstvo, izvežbana šivilja, želi mesta k rodbini 2—3 oseb, najraje v Zagrebu. Gre tudi drugam. Naslov pove uprava lista pod štev. 5826.

USMILJENO SRCE prosi GOSPODIČNA, ki je doživela štiri mešč. razrede, da bi ji preskrbelo kako SLUŽBO, bodisi v mestu ali na deželi. Cenj. ponudbe na upravo lista pod šifro »HITRA RESITEV NUJNA!« 5824

Kleparskega vajenca proti plačilu sprejme tvrdka REMZGAR in SMERKOL, Florijanska ulica štev. 13

Zobni atelje
HERMANN PETERS
je zopet odprt.

Službe iščem kot sluga v kakem bančnem podjetju ali kaj podobnega. Sem zdrav ter znam opravljati tudi ženska dela. — Grem tudi na deželo. Vsak bo zadovoljen z menoj. Pogoji: pripravljeno stanovanje. Ponudbe na upravo lista pod »DVOJNA MOČ V ENI OSEBI.« 5821

Zlatarski pomočnik in prvovrstna moč, dobi takoj mesto proti dobri plači. — LUD. ČERNE, zlatar-juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica 3.

DEKLE v starosti 28—35 let, za vsa hišna opravila, posebno za kuhanje, ISČE rodbina 3 članov brez otrok. Plača 300 Din mesečno. Pisati je na naslov: Paromlin NIKOLIČ, ZEMUN.

KNJIGOVODJA ki je zmožen vpeljati enostavno knjigovodstvo v tovarniško lesno industrijo, takoj sprejem po dogovoru. — Ponudbe pod »VEŠČAK 5708« na upravo.

Učiteljica se priporoča za instrukcije za ljudsko in meščansko šolo. — Informacije daje uprava »Slovenca« pod štev. 5791.

Za siroto, 14 letno dekle, zdravo in krepko, ISČEM učnega mesta pri kaki g. šivilji, modistini, kjer bi deklica imela tudi brano in stanovanje, ev. jo dam za svojo. — Vprašati Drago Bižal, tajnik, Kočevje.

Družabnika s manjšim obratnim lokalom za izdelovanje brezkonkurenčnega predmeta žilnaste stoke ISČEM. Stroji že nabavljeni. — Ponudbe pod »NAD 100 odst. DOBIČEK« na upravo »Slovenca«

OPOZORILO.

Ker se širijo po mestu različne neosnovane govorice glede smrti mojega pokojnega soproga Leona, izjavljam, da je po izjavi g. primarja dr. Frana Minaša podlegel zastrupljenju valed prisadna pike na glavi (pik od muhe). Proti vsakemu, ki bo trdil lažnjive izmišljotine, bom nastopila sodnim potom.

MARIJA MACORATTI.

Izvežbano prodajalko papirne stroke sprejemem. Predstaviti se je v trgovini IV. BONAC, Ljubljana, Šelenburgova ulica štev. 5.

Iščem gospodično k 5letnemu OTROKU in sicer samo za popoldanske ure. — Vpraša se v trgovini IV. BONAC, Šelenburgova ulica 5, pri blagajni od 5. do 6. ure.

Organist prodaja INSTRUMENTE in ISČE SLUŽBO. Mlajša moč — vojaščin prost — več v pisarniški stroki z daljšo prakso, zmožen voditi tudi godbo. PRODA: kontrabas, čelo, F(es) trombo, klarinet, flavto s piculo, činele, veliki in mali boben — vse v prav dobrem stanju po ugodni ceni. Ponudbe pod »Kapelnik« na upravnishvo.

Prodamo takoj: 80 kom. LONČENIH PEČI razne velikosti, še prav dobro ohranjene, za jako nizko ceno. Češčno ali pismeno se je zglašiti v hotelu »SLON«, Ljubljana.

Meblovano sobo snažno, ISČE za takoj mlad, inteligenten gospod. — Naslov: »JUGO-FAG« POLČEK, Bohoričeva ulica 24. 5836

Mesečno SOBO, lepo opremljeno, z elektr. razsvetljavo, oddam takoj. Naslov v upravi pod štev. 5835.

Prodaj hišo z lepim sadnim vrtom in veliko delavnico, pripravno za večjega obrtnika. — Naslov v upravi lista pod številko 5833.

Naprodaj je HIŠA v mestu Slovenije, z gostiln. koncesijo, gospodar. poslopijem, hlevom, ledenico, velikim dvoriščem z lastnim dovozom in vrtom. Pripravno za vsako obrt, trgovino ali industrijo, ležeče na prometni točki glavn. trga. Cena Din 625.000. — Dopisi na upravo »Slovenca« pod šifro: »PROMETNA TOČKA.« 5838

V pisarni dr. Karola SCHMIDINGER, notarja v Ljubljani, Sodna ulica št. 11, se bodo dne 18. septembra 1923 ob 3. popoldne PRODAJALI razni

zlati in srebrni predmeti med tem tudi nekaj starinskih. 5817

Nekaj stare oprave

ceno NAPRODAJ. Naslov pove uprava »Slovenca« pod številko 5832.

Malo meblvano sobico s posebnim vhom ISČE služkinja za TAKOJ, najraje v parterju ali dvorišču. Ponudbe se ceno na upravo pod »Takoj«.

Zračno sobo oddam gospodu s posebnim vhom. Naslov pove uprava lista pod številko 5828.

Prazno sobo isče GOSPA, ki je celi dan odsotna, v novi ali stari hiši. — Najemljina postranska stvar. Poudbe pod »ODSOTNA« na upravnishvo »Slovenca«. 5827

KUPIM DOBRO OHRANJENO MOŠKO KOLO. Ponudbe pod »Dobra kolo« na upravo »Slovenca« do 19. septembra 1923.

Iščem PRAZNO SOBO zaželjena prostorna soba, dve ali več, če mogoče s pravico do jutranje in večerne soupore kuhinje. Najemljino kot za meblirane sobe. — Ponudbe ali naslov na upravo tega lista pod šifro »PODNAJEMNIK.« 5798

CENO NAPRODAJ KOMPLETNA OPRAVA za špecerijsko trgovino, skupno ali posamezno. Naslov pri upravi pod št. 5772.

Stalno sprejemem proti jamstvu več sejmarjev ali SEJMARIC in RAZNAŠALCEV MANUFAKTURNEGA blaga pod zelo ugodnimi pogoji v službo. — Cenj. ponudbe na upravo lista pod šifro: »DOBER ZASLUŽEK 5812«.

Trapist-sir, kg po 112 K postavno Slovenija, pošilja po povzetju mlekarne ŠVEAR, Lipovljani, Hrvatska.

Pletilko dobro izurjeno na STROJ ZA JOPICE, sprejme MAHKOTA, Spod. Šiška št. 79.

Stavbeno podjetje ING. DR. MIROSL. KASAL isče nujno **POLIRJA** spretnega in vzdržnega v vseh visokih stavbah. — Zglašiti se je v pisarni NA MIRJU št. 11. 5784

IVAN JAX IN SIN GOSPOSVETSKA C. 2. - LJUBLJANA **Sivalni stroji** 10 letno garancijo

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu. Ustanovljena l. 1867. Došlo je enakor večjo število strojev za vsako obrt. Vozenje gondu je hrapuščno. Pisalni stroji Adler. Ceniki zastojni in franko. Kolesa iz prvih tovarov Dürkopp, Styria, Walferstad in moto rate na prvo kolo.

INŽ. M. MIHOR TEHN. PISARNA - ZASTOP. TVORNIC LJUBLJANA, SLOMSKOVA ULICA 7 Projektuje, dobavi, ocenjuje in preizkuša

STROJE vse vrste Strojne naprave, orodje, žel. konstrukcije, transportne in industrijske naprave. Nudi tudi ugodno PRODAJO ali NAKUP ter sprejema prijavo iz tu- in inozemstva za vsako vrsto na prodaj stojališč, dobro ohranjenih **rabljenih strojev.**

L. Mikuš Ljubljana, Mestni trg 15 priporoča svojo zalogo dežnikov in solčnikov in sprehajalnih palic, Popravila točno in solidno!

Arhitekt in mestni stavbenik **Viljem TREO** Ljubljana, Gosposvetska cesta 10. Telef. inter. št. 103. Ustanov. leto 1850. se priporoča za zgradbe vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

Nova vila v sredini Ljubljane, z vsem komfortom, a takoj prostim stanovanjem, ugodno napredaj. Naslov pove upr. lista pod št. 5690.

Najboljši premog, drva in ogije KUPITE najceneje pri DRUŽBI ILIRIJA, Ljubljana, Kralja Petra trg št. 2, telefon št. 220. 2447

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Obiava 4 dinarje.)

ELEKTROTEHNIČNO PODJETJE Ivan Bogataj, konces. elektrotehnično podjetje, Sv. Petra cesta 30. Jože Markeš, Jesenice 54, Gorenjsko.

KLEPARJI: Remžgar & Smerkol, Florijanska ul. 13. Produktivna zadruga kleparjev, inštalaterjev, koflarjev in krovcev v Ljubljani, Kolodvorska ulica štev. 18. Korn T., Poljanska cesta štev. 8.

MEHANIČNA DELAVNICA: pisalne, računske, razmnoževalne in druge pisarn. stroje popravila in prenavlja Ludovik Baraga, Šelenburgova ulica 6/1.

PARNA PEKARNA: Jean Schreya nasled. Jakob KAVČIČ, Gradišče štev. 5.

STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO: Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje štev. 2.

SPEDIČIJSKA PODJETJA: »Čehoslovija« d. d., Sodna ul. 3, Tel. 463. Ranzinger R., Cesta na juž. železn. 7—9.

TROOVINA Z ŽELEZNINO: Sušnik A., Zeloška cesta št. 21, Ljubljana

TRGOV. Z DEŽNIKI IN SOLČNIKI: Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM: Fran Erjavec, pri »Zlati lopatik«, Valva zorjev trg štev. 7.

ZALOGA POHISTVA: F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta štev. 17.

Več stavbenih delavcev

za večjo zgradbo SPREJME TAKOJ »Slograd« gradbeno vodstvo KRANJ. 5814

HIŠA z dvema sobama

kletjo in pritlikinami je NAPRODAJ. Zraven hiše vrt in 2 njivi. Cena 17.500 Din. Banjaloka pri Kočevju. — Več pove Ant. Fabijan, Kočevje, Vodna ulica 32.

Kupim malo HIŠO

obstoječo iz treh sob in pritlikin ter nekoliko vrta. Prednost imajo z vodovodom in elektr. razsvetljavo. — Ponudbe na upravo lista pod SIGURNOST 5743.

NAJCENEJŠE in najboljše KRITJE je

»AZBEST« CEMENTNI ŠKRILJ.

Dobavlja in krije »KAMENIT«, tovarna umetnega škrilja in elektrarna, LAŠKO. Ustanovljena leta 1910.

Realitetna pisarna ARZENŠEK & COMP. d. z o. z., Celje, Kralja Petra c. 22.

IMA NAPRODAJ: hiše, vile, graščine, gostilne, trgovine, vsakovrstna kmetijska posestva, gozdna in veleposestva, žage, mline i. t. d.

STAVBENA PARCELA

662 m², ob Celovški cesti v Zg. Šiški, radi družinskih razmer pod ceno NAPRODAJ. — Natančna pojasnila se dobe dne 16. sept. v gostilni »PRI KOSU« v Zgornji Šiški. 5785

POZOR!

Več otroških vozičkov DVOKOLES, MOTORJEV novih in malo rabljenih, v zalogi po nizki ceni. — F. BATJEL, Ljubljana, Karlovska cesta 4.

Zamenjam stanovanje

obstoječe iz sobe in kuhinje z električno razsvetljavo in vsemi pritliklinami v Sp. Šiški z enakim ali malo večjim. Cenjene ponudbe na upravo »Slovenca« pod šifro: »LIČNO STANOVANJE«.

Broj 3124-23.

Konkurs.

Državnoj bolnici u Sarajevu trebaju odmah

dvije ispitane babice (primanje).

Molbe (sa taksenom markom od 3 Dinara) treba poslati Direkciji Bolnice najdalje do 20. SEPTEMBRA 1923 sa ovim dokazima:

1. Da su zavičajne u državi Srba, Hrvata i Slovenaca;
2. da su vješte u pismu i govoru srpsko-hrvatskom, ili koem drugom slovenskom jeziku;
3. da imaju najmanje dvogodišnju praksu na kojem većem rođilištu;
4. da prilože krsni ili rodni list;
5. ljekarsko uvjerenje i
6. uvjerenje o političkom i moralnom vladanju.

Početna godišnja plaća je hiljadu dvije stotine Dinara, uz to soba sa namještajem, hrana i doplatak na skupoću od 17 Dinara dnevno. Namještenje je prve godine privremeno a postaje poslije uspješne jednogodišnje službe stalno (sa pravom na mirovinu).

Direkcija državne bolnice u Sarajevu

dne 23. avgusta 1923.

Direktor: DR. JAKOVLJEVIĆ s. r.

RED STAR LINE

Redna potniška vožnja

ANTWERPEN NEW-YORK

s slovitimi belgijskim parobrod.

„BELGENLAND“

najnoviji, najveći in najhitrejši parobrod Red Star Linije.

Največja udobnost, najmodernija uređitev v kabinah tudi v tretjem razredu. — Iskrana hrana.

Vsa pojasnila dajo brezplačno zastopetva

RED STAR LINE:

BEograd, Karadjordj. ul. 3 — ZAGREB, Trg I. br. 16 — LJUBLJANA, Marjina trg št. 2 — GRUŽ, Obala — BITOLJ, Bankarska ulica 12

Potrži globoke žalosti naznanjamo pretučno vest, da je naš iskreno ljubljani brat, oziroma stric, gospod

Maks Pleteršnik

profesor v p., lastnik reda sv. Save III. razr., častni meščan stol. mesta Ljubljane, častni član Sl. Matice, itd. itd.

dne 13. septembra v 83. letu svoje starosti po daljši bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoč, mirno izdihnil svojo blago dušo. — Pogreb predražega ranjkega bo v Pišecah v soboto, 15. septembra, ob 11. uri dopoldne.

V Pišecah, dne 13. septembra 1923.

ZALUJOČI OSTALI.

Znanstveno društvo za humanistične vede v Ljubljani javlja žalostno vest, da je njegov pravi član, gospod

MAKS PLETERŠNIK

gimn. profesor v pokoju

dne 13. t. m. na Pišecah pri Brežicah umrl.

Zasluznega znanstvenika ohrani narod v trajnem spominu.

V Ljubljani, dne 14. septembra 1923.

**ELEGANTNE
JEDILNICE in SPALNICE**
stalno NA ZALOGI pri ERMAN
in ARHAR, Št. Vid 4, nad Ljublj.

**PRODAM veliko množico
VINSKIH SODOV**
in 5 močnih HRAMNIH SODOV po 40 hl
za vino, pivo ali žganje. — AUGUSTIN,
SP. ŠIŠKA, Jerneja cesta 231. 5471

Tamburice
prvorazredne uz jeftine cijene proizvoda
in nudi P. BOGDANOV & CO.,
SISAK. Tražite cijenk!

Proda se:
Puch-motor 2½ H. P. in
pomožni motorji znamke Co-
ckerell ½ H. P. po niski ceni. — AVTO FLOR-
JANČIČ, LJUBLJANA. 4454

Gradbeno podjetje
ing. Dukić in drug
Ljubljana, Bohoričeva ulica 24.

Cenj. občinstvu priporočam svetovno
znane šivalne stroje

GRITZNER
v vseh opremljajih za rodbinsko in obrtno
rabo ter vse posamezne dele, olje, igle
za vse sisteme. Edino le pri

JOSIP PETELINC,
LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.

Poduk v vozenju
brezplačen. Isto
tam galanterija,
srajce, kravate,
potrebščine za
šivilje, krojače,
čevljarje, sedlar-
je, gumbi, žlice,
noži. Na veliko
in malo. Več-
letna garancija.
Cene najnižje.

**CEMENT, PREMOG
STREŠNA OPEKA**

stalno v zalogi pri H. PETRIČ, Ljub-
ljana, Dunajska cesta 33. — Telefon 366.
Skladišče »Balkan«. 5028

KUPIM
veliko palčno kolo
zraven utečeno MALO palčno kolo, in
kratko močno OŠ z ležišči ali brez njun.
Ponudbe z navedbo cene na upravo lista
pod šifro »PALČNO KOLO 2244«.

Vsakdo, ki želi res
dobro
**damsko ali moško
obleko,**
tudi po meri, naj ne zamudi prilike
oglasiti se v Zidovski ulici št. 5.
Brata Brunskole
Ljubljana.

Miši, podgane, stenic, škurki
in vseh golazen mora poginuti, ako porabite
moja najbolje preizkušena in splošno bvaljena
sredstva, kot proti nolisim in blanim mišim
Din 7-50, za podgane Din 7-50, za škurke Din 10, za
stenice Din 7-50 uničevalce moljev Din 6 — proti
mrčesom Din 7-50, maslo proti ušem pri ljudeh
Din 4 — in živalih Din 4 —; za uši v obleki in o-
rtilu Din 7-50; proti mrčesom na sadju in zelenjavi
proti mravičam Din 7-50. Pošlita po povzetju
Zavoda za eksport »ARTES« kem. laboratorij
M. Jünker, Petrinjska ul. 3. Zagreb 39.
Trgovcem pri večjem odjemu popust.

**Popolnoma varno naložite svoj denar v
VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI**

**r. z. z. o. z. — sedaj poleg nunske cerkve,
poleti l. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi
cesti poleg hotela »UNION«.**

Hranilne vloge se **6%** brez odbitka rentnega in
obrestujejo po **6%** invalidskega davka.
Vloge v tekočem računu se obrestujejo po **5½%**
Hranilne vloge vezane na dobo pol leta po **6½%**
Večji zneski se obrestujejo po dogovoru.

Ustanovljeno 1871.

**Redna potniška plovba
HAMBURG NEW-YORK**
s parobrodi na 2 in 3 vijake.

Manchurija 13.639 ton, Finland 12.222 ton.
Mongolia 13.639 ton, Kronland 12.222 ton.
Minnekoda 17.221 ton. — Izredno urejene
kabine za 3 razred. — Izvrstna hrana.
Informacije dajo brezplačno zastopstva

AMERICAN LINE

Beograd, Karadjordjeva 91. Zagreb, Trg I. br. 16. LJUBLJANA.
MARJIN TRG 2. Gruž, Obala. Biloj. Bankarska ulica br. 12

Veliko zalogo
poljedelskih strojev
priporoča **Franc Hiti, Ljubljana**
So. Maršinska cesta št. 2

Fižol vseh vrst
in vsako množico kupuje FR.
POGAČNIK, Ljubljana, Dunajska
cesta. 5728

Zamenjam lepo stanovanje
2 sob, kuhinje in drugo v šentpeterskem
predmestju z večjim, s solidno stranko
brez otrok. — Ponudbe na upravo lista
pod šifro »SOLIDNA STRANKA«.

Jeziki!

PT. občinstvu, zlasti trgovcem in obrt-
nikom, najljubšeje naznanjam, da sem
otvoril oblastveno odobreno pisarno za
PRESTAVLJENJE SPISOV IZ TUJIH
JEZIKOV v slovenščino in obratno. —
Jamčim za pravilnost prevajanja. HONO-
RAR ZMEREN. Višje se priporočam
za cenj. naročila. Hinko PRIVSEK,
LJUBLJANA, Miklošičeva cesta št. 18,
I. nadst., poleg sodišča. 5013

Parna žaga Fran Ravnikar

mesni tesarski mojster
Ljubljana, Linhartova ulica št. 25
kupi po najvišjih dnevnih cenah razne
vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

Singer šivalni
stroji
na celem svetu znani kot najboljši. — Podružnice
in zastopstva v vseh mestih.
LJUBLJANA. Selenburgova ulica št. 3.
Centrala za državo SHS Zagreb, Maruličeva ul. 5, II. kat.

Na debelo! Trgovina Na debelo!

SUKNA

Mars d. d.

poslovodja **IGNJAT NEUSSER, Zagreb,**
Sajmišče 53, nadaljšana Hatzoza.

Pozor! VOZNI RED Pozor!

vseh železniških, poštinih in avtomobilnih prog v
Sloveniji, s priključitvijo na inozemske proge, s kurzno karto
Slovenije v merilu 1:475.000. Je ravno izšel!

Vsebinska:

- I. Splošni del: Cene za poštne vožnje. Železniška tarifa za prevoz
potnikov in prtljage. Maksimalna tarifa za izvoške. Kolkovine
Konzulat. Poštne pristojbine. Pristojbine za železniške no-
sače. Vazne telefonske številke.
- II. Železniški vozni red: Direktni, spalni in jedilni vozovi. Odhod
in prihod vseh potniških vlakov. Pregled vseh železn. prog.
- III. Povezini vozni red: Poštni, avtomobilni.
- IV. Seznan postaj.
- V. Priloga: Kurzna karta Slovenije v merilu 1:475.000 z vsemi
železniškimi progami in postajami, vse poštne in avtomobilne
proge, vse poštne urade z označbo, če ima pošta brzojav ozi-
roma telefon.

Dobi se v vseh knjigarnah in trafikah za ceno
15. Dinarjev.

Direktna naročila sprejema

Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani, Wolfova ul. 1.

Zaloga klavirjev

in pianinov najboljših tovarn Bösendorfer, Ehrbar, Czapska
Hözl, Schweighofer, Stügl itd. — Tudi na obroke

Jerica Hubad, roj. Dolenc, Ljubljana, Hilserjeva ul. 3

VINSKA KLET

večjega obsega v Ljubljani, Šiški ali okolici
ter hlev za konje in prostor za prazno posodo

**se išče za daljšo dobo
V NAJEM**

- Ponudbe na realitetno pisarno v Ljubljani, -
Poljanska cesta št. 12.

*Velika izbira najnovejših modelov in filc klobukov. Zaini klobuki vedno v zalogi
v modnem salonu*

Jda Škof-Wanek, naslednice

Ljubljana Pod Granco št. 2

Predelovanje in preoblikovanje damskih in moških klobukov.

Točna postrežba!

Priznana solidne cene!

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 10

(v lastni palači vis a vis hotela »Union«). Telefon št. 57 in 470.

Račun poštno-čkovnega urada za Slovenijo št. 11.945, v Zagrebu št. 39.080.

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK. Ekspozitura: BLEJ.

Interesna skupnost z: Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerva skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne
papirje, daje v najem jeklene shranbe za vrednote, kupuje
in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge
na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse
bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.

Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.